

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024

ANEBY
KOMMUN

Innehållsförteckning

Kommunövergripande anslaget	3
Kommunserviceavdelningen	9
Barn- och utbildningsavdelningen	16
Sociala avdelningen	29
Samhällsbyggnadsavdelningen	39
Aneby Miljö och Vatten AB	46
Stiftelsen Aneby bostäder.....	48
Stiftelsen kulturreseptatet Åsens by.....	50
Höglandsförbundet.....	52
Överförmyndarnämnden	54

Kommunövergripande anslaget

Viktiga händelser under året

- Kommunstyrelsen beslutar 3 juni att genomföra en extern genomlysning av hela förvaltningen, Aneby kommun. Arbetet med genomlysningen har präglat verksamheternas arbete under hösten 2024. Rapporten visar, efter genomförd genomlysning, på potentiella effektiviseringar i förvaltningen Aneby kommun motsvarande ca 30 milj. kr. Förvaltningen har under ledning av kommundirektör arbetat med att ta fram en första analys och förslag i en genomförandeplan.
- Under 2024 har ett intensivt och omfattande arbete pågått avseende införande av nytt ekonomisystem, Raintance.
- Framtagande och politiskt antagande avseende strategi för kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.
- HR tillsammans med övrig förvaltning tagit fram en ledningspolicy som därefter antagits politiskt. Vidare pågår arbetet med framtagande av strategisk kompetensförsörjningsplan för Aneby kommun.
- Utifrån nuvarande näringslivsstrategi har en handlingsplan för dess genomförande tagits fram, vidare har arbetet avseende ny näringslivsstrategi för perioden 2025-2028, intensifierats under senare delen av året.
- Projektansökan till Leader Astrid Lindgrens hembygd avseende framtagande av varumärkesstrategi genomförts. Leader Astrid Lindgrens hembygd som bereder frågan föreslår Jordbruksverket att bevilja Aneby kommuns ansökan, sannolikt slutgiltigt beslut hösten 2025.
- I syfte att skapa säkra och väl anpassade lokaler för myndighetsutövning byggs delar av kommunhusets markplan om, så även personalutrymmen så som kök och matsal. Ombyggnationen påbörjades november 2024 och planeras vara klar i slutet av mars 2025.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Kommunövergripande anslaget

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Intäkter	-2 331	-2 435	104	-2 728
Personalkostnader	12 595	12 507	89	11 065
Övriga kostnader	13 785	13 740	45	12 961
Nettokostnad	24 050	23 811	238	21 298

Kommunfullmäktige, revision och överförmyndarverksamhet

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Intäkter	-45	-315	270	-43
Personalkostnader	423	555	-132	419
Övriga kostnader	1 490	1 651	-162	1 507
Nettokostnad	1 867	1 891	-24	1 883

Analys per verksamhetsområde

Kommunövergripande anslaget

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Politisk verksamhet	5 055	4 928	127	4 393
Kommunövergripande	8 265	8 664	-399	9 024
Näringsliv	1 131	1 498	-367	0
Ekonomi	5 136	4 331	805	7 880
HR	4 462	4 391	71	0
Nettokostnad	24 050	23 811	238	21 298

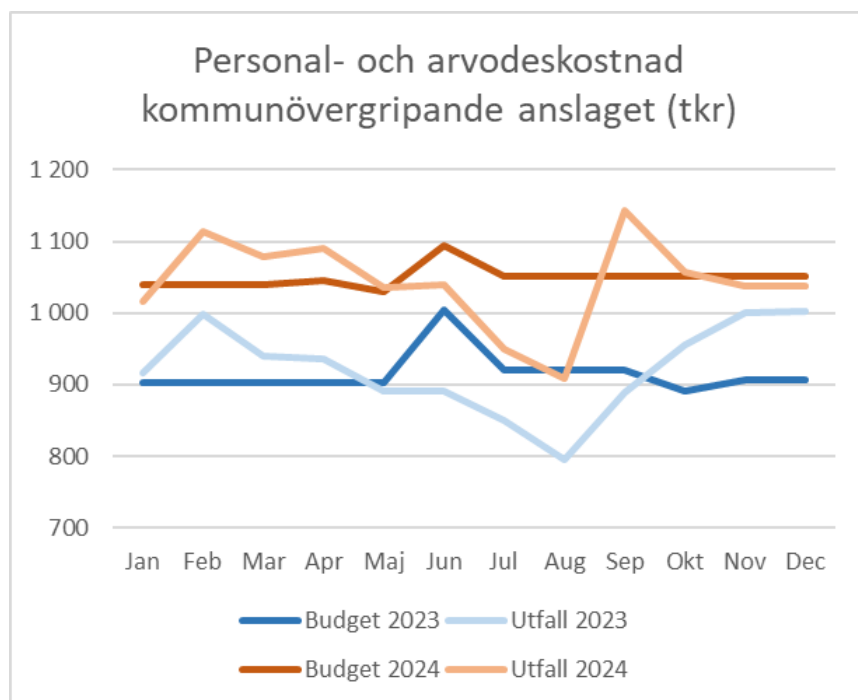
Kommunfullmäktige, revision och överförmyndarverksamhet

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Revision	605	719	-114	716
Kommunfullmäktige	342	288	53	334
Överförmyndare	921	884	37	833
Nettokostnad	1 867	1 891	-24	1 883

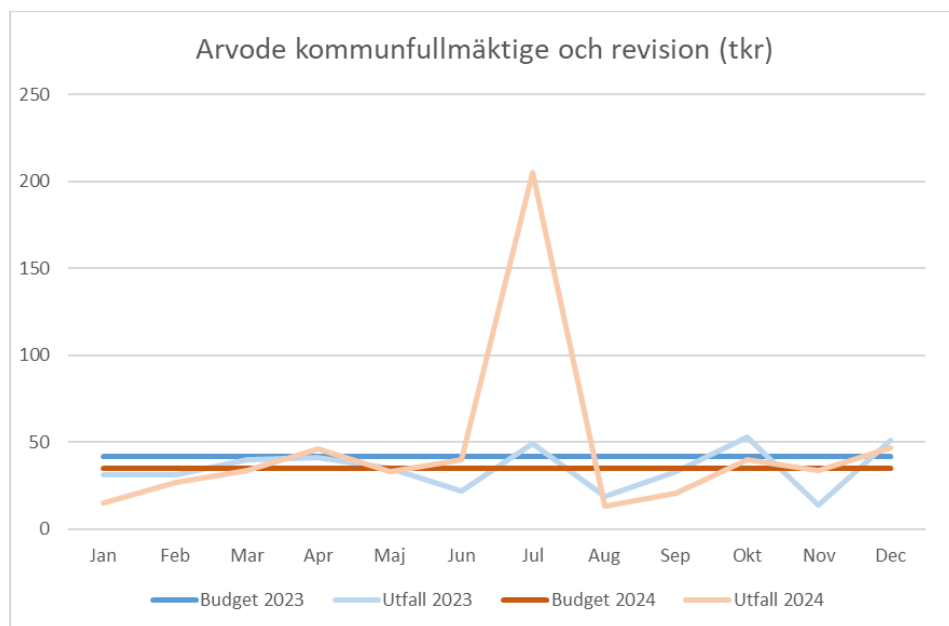
Under 2023 var Kommunövergripande och Näringsliv en gemensam enhet, vidare redovisades Ekonomi och HR som en enhet.

Personal- och arvodeskostnader

Personal- och arvodeskostnader inom det kommunövergripande anslaget visar 2024 en positiv avvikelse om 89 tkr mot budget. HR enheten och Näringsliv visar underskott för vilket kompenseras av överskott från främst ekonomienheten.

Arvoden för kommunfullmäktige och revision visar en negativ avvikelse om 132 tkr för 2024. Arvoden inom kommunfullmäktige är över budget och revision är något under budget. Arvode för arbete med EU-vallet betalades ut i juli vilket syns i nedan graf och kompenseras av erhållet bidrag.

Avvikelsen för årsbokslut 2024 är +238 tkr för det kommunövergripande anslaget.

Kommunövergripande ansvar

Politisk verksamhet

Avvikelsen för årsbokslutet är +127 tkr. Den positiva avvikelsen är ett resultat av att medel för Innovation och förändringsarbete inte har nyttjats. Utfallet för den politiska verksamheten påverkas av att kostnader för arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst är högre jämfört med årets budget.

Kommunövergripande

Avvikelsen för årsbokslutet är -399 tkr. På det övergripande anslaget har kostnader tagits för genomlysningen av verksamheterna samt kostnader för flytten i samband med renovering av kommunhuset vilket påverkar avvikelsen för helåret. Den negativa avvikelsen beror vidare på att sparade semesterdagar betalats ut i pengar i början av året. Den negativa avvikelsen kompenseras av den positiva avvikelsen inom ekonomienheten

Näringsliv

Avvikelsen för årsbokslutet är -367 tkr. Den negativa avvikelsen beror på högre personalkostnader än budget medger. Den negativa avvikelsen kompenseras av den positiva avvikelsen inom ekonomienheten.

Ekonomi

Avvikelsen för årsbokslutet är +805 tkr. Det positiva resultatet beror främst på vakant tjänst inom ekonomienheten, tjänsten tillsatts den 1 september 2024.

HR

Avvikelsen för årsbokslutet är +71 tkr. Den positiva avvikelsen beror främst på lägre övriga kostnader så som exempelvis företagshälsovård jämfört med budget. Uttag av friskvårdsbidrag ökade i december vilket medför att avvikelsen mot tidigare upprättad prognos minskat något.

Kommunfullmäktige, Överförmyndare och Revision

Avvikelsen för årsbokslutet är -24 tkr för kommunfullmäktige, överförmyndare och revisionen.

Revision

Avvikelsen för årsbokslutet är -114 tkr. Den negativa prognosen är ett resultat av högre kostnader för räkenskapsrevision samt revisionskontor än budgeterat.

Kommunfullmäktige

Avvikelsen för årsbokslutet är +53 tkr. Det positiva resultatet påverkas av lägre kostnader för genomförandet av Europaparlamentsvalet än den ersättningen som erhållits från staten.

Överförmyndarverksamhet

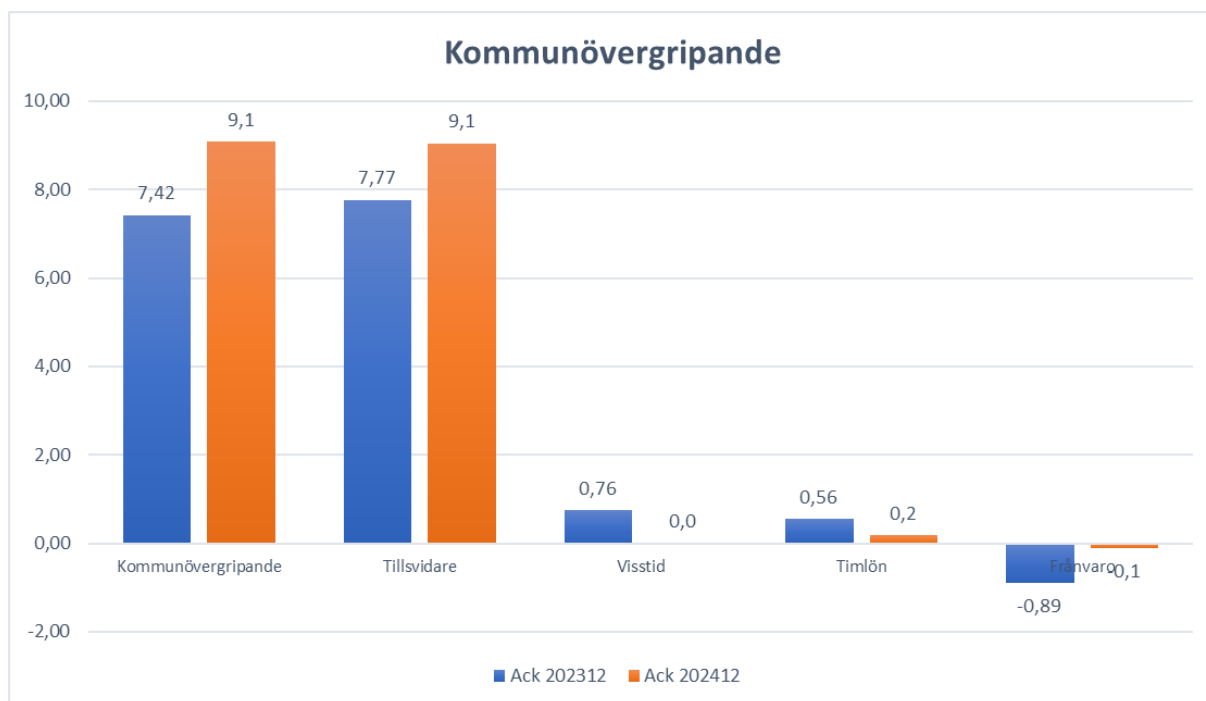
Avvikelsen för årsbokslutet är +37 tkr. Det positiva resultatet beror på att verksamheten har kunnat bedrivas till lägre kostnader än avsatt budget.

Analys av faktiska årsarbetare

Förändringen mellan åren i nedan tabell beror på förstärkning av medarbetarresurs inom HR, näringsliv och ekonomi samt att timlöner och sjukfrånvaro inom dessa verksamheter har minskat.

Per månad	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	snitt
År 2024	9,2	9,2	9,3	9,3	9,5	8,2	8,3	8,5	9,5	9,5	9,3	9,2	9,1
År 2023	7,6	7,3	7,5	7,7	6,5	6,8	6,1	7,2	7,2	7,8	8,6	8,8	7,4
Förändring	1,7	1,9	1,8	1,6	3,0	1,4	2,2	1,3	2,2	1,7	0,7	0,4	1,7

(+ökning/-minskning)

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv: God ekonomi

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Prognosen för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %	100,1 %	

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Hållbart medarbetarengagemang (HME), index.	90	92,8	Svarsfrekvens 100% Totala HME-värdet är 92,8 HME Motivation: 91,7 HME Ledarskap: 93,3 HME Styrning: 93,3 Det totala HME-värdet för det kommunövergripande ansvaret har förbättrats med drygt 3% från 2023 till 2024.
	Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	4,9 %	0,3 %	Sjukfrånvarostatistiken avser januari till och med dec 2024. Vi kan glädjande konstatera att sjukfrånvaron varit låg under året. Vidare har ingen långtidssjukfrånvaro registrerats.

Framtiden

Kompetensförsörjning

Aneby kommun står i likhet med övriga Sverige inför utmaningar att rekrytera och behålla personal inom välfärdsyrkena, en utmaning som kommer bli allt mer påtaglig de närmaste 10 åren. För att arbeta proaktivt har kommunstyrelsen antagit en strategisk plan för "Hälsofrämjande arbetsplats", målsättningen är att fokusera på att skapa positiva arbetsmiljöer där medarbetarna trivs och därmed blir ambassadörer för kommunen som arbetsgivare. Det är viktigt att synliggöra det arbete som redan görs och utveckla nya hälsofrämjande aktiviteter utifrån varje arbetsplats unika förutsättningar. En väsentlig del i strävandet efter att vara attraktiv som arbetsgivare är dessutom att erbjuda konkurrenskraftiga villkor och satsa på kompetensutveckling. En kompetensförsörjnings-plan är under framtagande med målsättningen att antas politiskt under våren 2025. Pågående omställningsarbete med ökad digitalisering är dessutom avgörande för att kunna erbjuda en fortsatt god välfärd.

Demografisk utvecklingen - Nära vård och förebyggande arbete i alla åldrar

I likhet med övriga Sverige har Aneby kommun en åldrande befolkning, dessutom är barnafödandet lågt just nu vilket kommer innebära krav på dimensionering och anpassning av verksamheter nu och framöver. Den senaste prognosen visar även att andelen i arbetsför ålder förblir relativt konstant, alternativt minskar något de närmaste 10 åren. För att fortsatt kunna leverera välfärdstjänster av god kvalitet behöver verksamheterna fortsätta omställningsarbetet. Detta innebär ett ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser för alla åldersgrupper, från unga till äldre. Kommuninvånarna behöver uppmuntras att ta ett större ansvar för sin egen hälsa och livssituation. På nationell nivå sker liknande satsningar för att stärka primärvården och främja förebyggande hälsovård. Det är också viktigt att Aneby kommun, tillsammans med andra huvudmän och civilsamhället, fortsätter att utveckla det förebyggande arbetet för psykiskt välbefinnande, inkludering och social gemenskap, exempelvis genom att skapa mötesplatser för såväl unga som äldre, ett exempel här är verksamheten som bedrivs i Källan där såväl yngre som äldre träffas för social gemenskap.

Tillgång till adekvat data ur verksamhetssystem

För att fortsatt leverera bra kvalitet på välfärdstjänster och i syfte att uppnå en effektiv förvaltning är tillgången till verksamhetsdata väsentlig. Förvaltningen behöver prioritera att utreda behovet av adekvat uppföljningssystem för uttag av verksamhetsdata. Det innebär bland annat att identifiera specifika krav och mål med systemet. Upphandling av system skulle med fördel ske i samverkan med en annan kommun inom Höglandsförbundet.

System som stödjer uttag av data inför strategiska beslut

Tillgång till såväl bred som detaljerad data är avgörande för att fatta välgrundade strategiska beslut inte minst inom kommunens kärnverksamheter. Genom att analysera data kan verksamheten bättre identifiera såväl nuvarande som framtida behov, identifiera trender och förutse förändringar i befolkningsstrukturen/demografisk utveckling. Detta möjliggör förbättrad strategisk planering och i förlängningen bättre resursfördelning. För att uppnå detta behöver förvaltningen prioritera och utreda vilka system som stödjer uttag av den typ av data.

Näringsliv

Aneby kommuns ambition är att vara en attraktiv och företagsvänlig kommun, där lokala företag växer och utvecklas men även vara en möjlig plats för nya företagsetableringar. En rad olika aktiviteter strategiska val har gjorts i syfte att främja kommunens attraktivitet som företagskommun. En reviderad näringslivsstrategi är under framtagande, beslutas politiskt våren 2025. I syfte att stärka dialogen mellan det lokala näringslivet och den kommunala förvaltningen kommer det under våren 2025 bildas ett näringslivsråd. Vidare tyder allting på att Aneby kommun kommer beviljas ekonomiska medel för framtagande av varumärkesplattform och platsvarumärke. Syftet är att ta fram ett enhetligt material och skapa verktyg för att tilltala målgrupperna inflyttare, besökare, etablerare och investerare till platsen Anebys hela geografiska yta.

Strukturerad omvärldsbevakning/utbyte med andra kommuner

För att uppnå bättre effektivitet, lära av andra i syfte att ställa om och förmå att arbeta på annat sätt behöver verksamheten utarbeta rutiner för strukturerad omvärldsbevakning/utbyte med andra kommuner med liknande förutsättningar.

Samverkan

För att klara framtidens utmaningar behöver Aneby kommun fortsatt verka för utökad samverkan, detta gäller såväl inom kommunkoncernen, Höglandsförbundet, andra kommuner i närområdet, privata aktörer och civilsamhället.

Kommunserviceavdelningen

Viktiga händelser under året

- Europaparlamentets-val (EP-val).
- Nya avtal för elenergi, livsmedel samt snöröjning och halkbekämpning.
- Införande av nya verksamhetssystem för upphandling och telefoni.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Intäkter	-57 210	-59 435	2 225	-54 977
Personalkostnader	31 253	30 962	291	30 700
Övriga kostnader	51 899	55 422	-3 523	50 696
Nettokostnad	25 942	26 949	-1 007	26 419

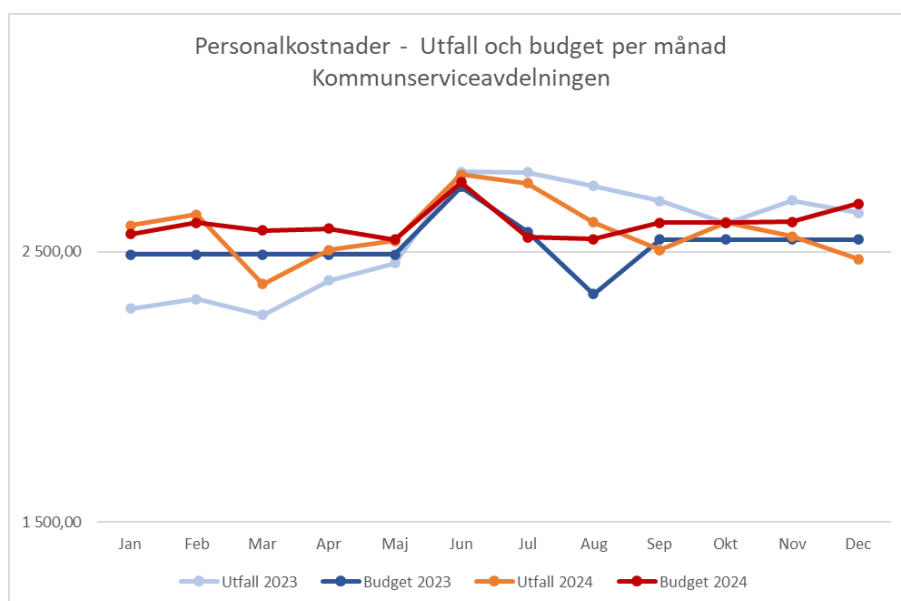
Avdelningens utfall är 26 949 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse om 1 007 tkr.

Resultatet för kommundienstserviceavdelningen följer i stort årets prognos, prognos avvikelsen mot resultatet är -149 tkr.

Analys av avvikelserna mellan utfall och budget förklaras nedan per verksamhet.

Personalkostnader

Personalkostnaderna inom kommundienstserviceavdelningen uppgår för årsbokslutet till 30 962 tkr, vilket kan jämföras med 30 700 tkr för samma period förra året. Kostnaderna är cirka 242 tkr högre 2024 jämfört med samma period 2023. När utfallet analyseras är det viktigt att ta hänsyn till de löneökningar som medarbetarna erhållit vilket uppgår till cirka 90 tkr per månad för kommundienstserviceavdelningen.

Analys per verksamhetsområde

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Kommunserviceavdeln övergr	2 214	2 036	177	1 939
Administrativa enheten	7 239	5 772	1 467	6 470
Tekniska enheten	15 149	17 584	-2 435	16 373
Lokalvårdsenheten	231	-252	483	-689
Kostenheten	1 109	1 808	-699	2 326
Nettokostnad	25 942	26 949	-1 007	26 419

Övergripande KSA: Avvikelsen för helåret är +177 tkr. Avvikelsen beror på lägre kostnader för e-förvaltning och utveckling samt återhållsamhet.

Administrativa enheten: Avvikelsen för helåret är +1 467 tkr. Avvikelsen beror främst på lägre personalkostnader för sjukfrånvaro, föräldraledigheter och vakans.

Tekniska enheten: Avvikelsen för helåret är -2 435 tkr. Avvikelsen beror främst på högre kostnader för elenergi i och med att kommunen har ett nytt elavtal från årsskiftet, ökade kostnader för avfallshantering och media samt höjda vägbidrag. Enheten har under året haft ökade reparationskostnader på teknik och ventilation, delvis till följd av blixtnedslag under sommaren. Under hösten gick kommunen in i ett nytt avtal för snöröjning och halkbekämpning, avtalet innebär att kostnaderna blir högre än tidigare. Under större delen av året har kostnaderna för snöröjning och halkbekämpning legat över budget, men har planat ut sista delen av året eftersom hösten varit mild, underskottet vid årsskiftet är därmed marginellt trots högre kostnader i det nya avtalet.

Kostenheten: Avvikelsen för helåret är -699 tkr. Avvikelsen beror främst på de ökade kostnaderna för livsmedel. Under perioden har priserna ökat med 7 %. Utfallet påverkas även av reparationskostnader på köksutrustning. Kostnadsökningarna möts till del upp genom att enheten under perioden har högre intäkter än budget med anledning av bidrag för introduktionsanställningar och nystartsjobb samt vakanser. Enheten har även intäkter efter att ha avyttrat fordon.

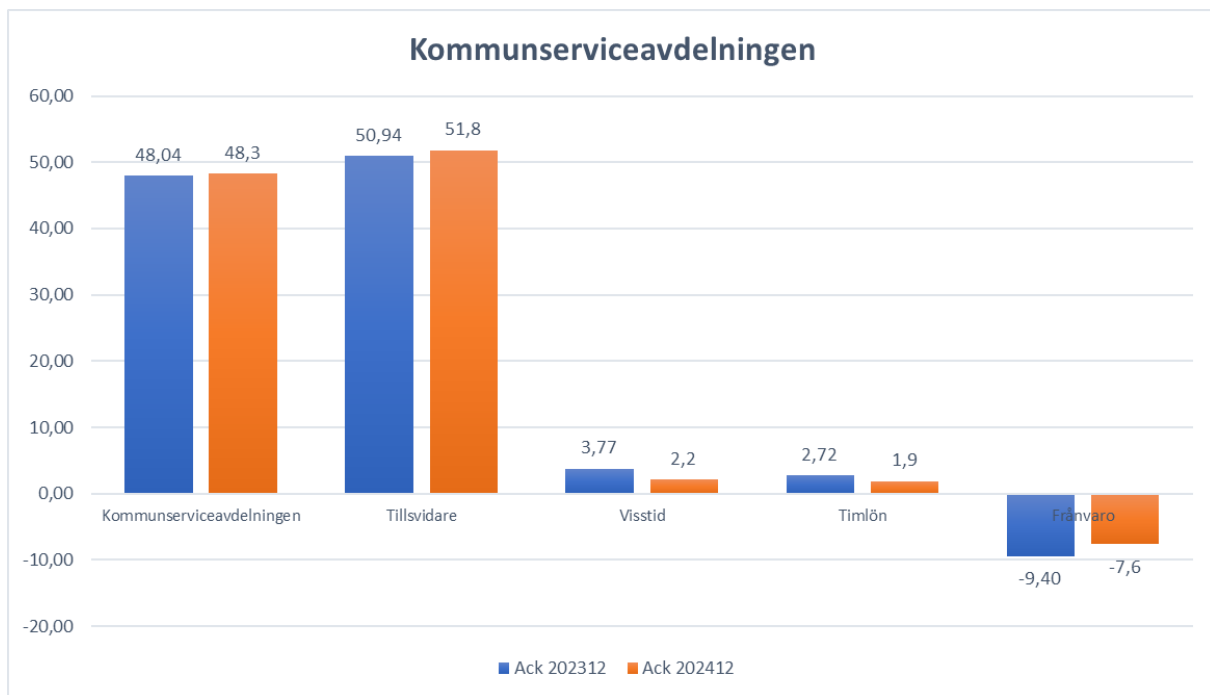
Lokalvården: Avvikelsen för helåret är +483 tkr för helåret. Avvikelsen beror främst på högre intäkter än budget med anledning av bidrag för introduktionsanställningar och nystartsjobb samt vakans.

Analys av faktiska årsarbetare

Snittet för årsarbetare under 2024 var 48,3 och snittet för 2023 var 48,0, en ökning med 0,2 årsarbetare. Till årsarbetare räknas visstidsanställda in samt timvikarier. Även anställdas frånvaro räknas in i underlaget. Antalet tillsvidareanställda medarbetare har ökat under helåret 2024 vid jämförelse med helåret 2023. Under året har några nyanställningar och introduktionsjobb konverterats till tillsvidaretjänster, vilket bidrar till ökningen av antalet årsarbetare. Beredskapsanställda ingår inte i sammanställningen av antalet årsarbetare, men påverkar till viss del kostnadsutfallet. Beredskapsanställda under helåret 2024 är i snitt 5,6 för helåret 2023 var snittet 5,3. Det är främst inom lokalvårdsenheten och kostenheten den typen av anställningar finns. Frånvaron har påverkats av föräldraledigheter, sjukfrånvaro och vakanser.

Per månad	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	snitt
År 2024	49,3	47,6	47,9	47,9	50,0	51,7	50,6	46,0	46,6	47,9	47,1	46,6	48,3
År 2023	46,0	44,5	43,7	44,8	43,4	49,0	50,9	53,6	51,3	50,9	50,8	47,6	48,0
Förändring	3,3	3,1	4,2	3,2	6,6	2,7	-0,3	-7,5	-4,7	-3,0	-3,6	-0,9	0,2

(+ökning/-minskning)

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningens verksamheter utför tjänster av god kvalitet, med delaktighet från invånare, brukare och kunder

Avdelningens verksamheter bistår på olika sätt med stöd och service till såväl interna kunder som kommuninvånare. En viktig grund i verksamheternas utvecklingsarbete är att utgå från kundens faktiska behov och att ha dialog med de olika kundgrupperna, såväl internt som externt.

Kundnöjdhetsmätare i receptionen

Besökare i receptionen har möjlighet att lämna feedback på sitt besök genom att en kundnöjdhetsmätare satts upp vid utgången. Mätaren ger möjlighet att gradera nöjdheten på sitt besök, ange vad man är nöjd eller mindre nöjd med samt lämna frsvar. Resultatet under första delen av året är positivt med ett utfall på i snitt 4,75 i en skala 1-5, där fem är högsta värde. Under perioden har totalt 483 besökare lämnat feedback. Utfallet följs upp och analyseras löpande vid de verksamhetsmöten som hålls månadsvis och bildar en god grund för att rikta åtgärder som bidrar till en än bättre kundupplevelse. Mätningen har endast gjorts till och med delåret, med anledning av kommunhusets ombyggnation.

Kostenhetens enkäter för skola och äldre

Enkäter har genomförts under hösten, för grupperna elever årskurs 3-9 samt äldre med hemdistribution. Enkäten besvaras i skala 1-5, där 1 motsvarar "missnöjd" och 5 motsvarar "mycket nöjd". Svarsfrekvensen landade på 64% för hemdistributionen och 79% för skola, varav Furulidskolan hade 30%.

Elever årskurs 3-9, utfall: 3,3. (2023: 3,75)

Resultatet når målvärdet, men är lägre än föregående år. I analysen konstateras att utfallet på en av skolorna är markant sämre, vilket påverkar helhetens utfall.

Enheten har under året påbörjat en tätare dialog med kommunens elever, bland annat vid matråd, med syfte att skapa delaktighet genom att föra dialog kring behov och önskemål samt för att tillvarata idéer som är möjliga att genomföra utifrån kostenhetens uppdrag. Dialogmötena är också viktiga för att skapa förståelse hos elever och pedagoger kring kostenhetens uppdrag och förutsättningar.

Äldre med hemdistribution, utfall: 4,24, (2023: 4,2). Resultatet uppnår målvärdet och är något högre än föregående år. Under året har ett tätare samarbete med SOA initierats kring måltiderna till de äldre, vilket i förlängningen bidrar till en förbättrad dialog med de äldre. I analysen konstateras att svarsfrekvensen är markant högre för 2024 än föregående år.

Viktigt för vidare utveckling:

- Vidare utvecklingsarbete i enheterna, genom analys av kundenkäter samt framtagande av handlingsplaner med aktiviteter som syftar till att möta kundernas behov.
- Ökad dialog med verksamhetens kunder.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun.	3,5	4,1	

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningens ekonomi är hållbar och i balans

Avdelningen bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete med syfte att skapa så kostnadseffektiva processer som möjligt.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Prognosen för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %	97 %	

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningen är en attraktiv och hälsofrämjande arbetsplats

Kommunserviceavdelningen ska vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare känner tillit, trivs, mår bra och där alla medverkar till att fullfölja det kommunala uppdraget.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Varje år genomförs en medarbetarenkät som också fungerar som en psykosocial skyddsron. Resultatet i årets medarbetarenkät visar på en förbättring från tidigare år. HME-värdet för kommunserviceavdelningen efter årets enkät är 82,7 jämfört med 2023 års värde på 78,5. HME Motivation: 80,5, HME Ledarskap: 83,7, HME Styrning: 84. Svarsfrekvensen för enkäten var 90,4 %, vilket innebär att fler har svarat än föregående år då svarsfrekvensen låg på 84,5 %.

Avdelningens enheter har likt tidigare år tagit fram handlingsplaner för två till tre utvecklingsområden utifrån respektive enkäts resultat, det har även tagits fram en avdelningsövergripande handlingsplan.

Handlingsplanerna har följts upp under året , arbetet med dessa kommer fortgå fram till att resultatet från kommande enkät presenteras.

Sjukfrånvaro

Avdelningens sjukfrånvaro har under perioden legat på i snitt 10,17 %, där 55,18 % av sjukfrånvaron varit långtidssjukfrånvaro. Enheterna arbetar långsiktigt och förebyggande för att sänka sjukfrånvaron, med olika insatser gällande både den fysiska som den psykosociala arbetsmiljön.

Viktigt för vidare utveckling:

- Fortsatt förebyggande arbete med friskfaktorer, arbetsmiljö och rimlig arbetsbelastning.
- Översyn av organisatoriska förutsättningar för medarbetare och chefer.
- Fortsatt kompetensutveckling för att ge medarbetarna förutsättningar att utföra sina uppdrag på ett kvalitets- och rättssäkert sätt.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Hållbart medarbetarengagemang (HME), index.	78,5	82,7	Svarsfrekvens 90,4 % HME Motivation: 80,5 (2023: 78,6) HME Ledarskap: 83,7 (2023: 75,9) HME Styrning: 84 (2023: 81)
	Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	5,9 %	10,17 %	Sjukfrånvaro 10,17 %, varav långtidssjukfrånvaro 55,18 %

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningen ger och skapar förutsättningar för välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor

Kommunserviceavdelningens verksamheter arbetar ständigt med utveckling, medarbetarna uppmuntras till omvärldsbevakning och att komma med egna idéer och lösningar. Arbetsmöten hålls löpande med såväl enhetschefer som arbetsgrupper, där utvecklingsarbetet planeras, följs upp och utvärderas.

Utvecklingsarbetet bygger på att skapa delaktighet i respektive verksamhets arbetsgrupper, med delat ansvar för dagliga processer och utvecklingsområden. Erfarenhetsutbyten och lärande möten är viktiga delar i att skapa förståelse för uppdraget och i att hitta nya sätt att göra saker på.

Med befintliga ekonomiska/- och personalresurser är det en utmaning att följa den utvecklingstakt som är och att samtidigt upprätthålla en god kvalitet, säkerställa att kommunen efterlever aktuell lagstiftning och att skapa förutsättningar för medarbetarna att verka i en god arbetsmiljö med rimlig arbetsbelastning. Samverkan är en viktig del i såväl omvärldsbevakning som förvaltning och utveckling inom de områden avdelningen ansvarar för. Avdelningens verksamheter ingår i olika nätverk såväl inom högländet och regionen som nationellt. Deltagandet i nätverken är mycket värdefullt för att få erfarenhetsutbyte och stöd i verksamheternas egna utvecklingsarbeten.

Aneby kommun deltar i flertalet gemensamma utvecklingsprojekt på såväl högländet som i regionen. Administrativa enheten ansvarar för ett flertal kommunövergripande områden där utvecklingsarbetet bedrivs både på strategisk och operativ nivå inom ramen för samverkan.

Under början av året påbörjades implementering av två större verksamhetssystem, upphandlingssystem och telefoni-/växelsystem. De nya systemen är upphandlade tillsammans med de övriga högländskommunerna (Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda) och Högländets kommunalförbund (HF) och driftsattes under hösten. Ett högländsgemensamt arbete har påbörjats inför upphandling av ett nytt diarie- och ärendehanteringssystem. Systemansvariga, tillsammans med systemägare och projektledare från Högländsförbundet har arbetet fram ett businesscase för projektet och arbete pågår nu med att ta fram

underlag för upphandling.

Arbetet med att utveckla befintliga samt upprätta nya e-tjänster har fortgått under året.

I administrativa enheten har ett initiativ inom AI startats upp. Initiativets syfte är att öka användandet av AI-verktyget Copilote365 genom kompetensutveckling och forum för erfarenhetsutbyte.

Kommunserviceavdelningens årliga kundenkät för 2024 har genomförts. Syftet med enkäten är att identifiera förbättringsområden för att ytterligare utveckla och förbättra de tjänster och stöd som avdelningens respektive verksamheter ger organisationen internt. Svarsfrekvensen för enkäten 2024 är 44,93 %, vilket är högre än 2023 där svarsfrekvensen låg på 31,92 %. Enkäten består av frågor om bemötande, service, tillgänglighet och kvalitet, bedömningen görs per verksamhet i en femgradig skala där 1 betyder "inte alls nöjd" och 5 betyder "mycket nöjd". Det har även gått att lämna fritextsvar med förbättringsförslag. Svarsgruppen består av kommunens samtliga chefer, förtroendevalda i kommunstyrelsen samt ett slumpmässigt urval av medarbetare. Utfallet efter genomförd enkät visar ett snitt för avdelningen på 4,03, en marginell förbättring jämfört med 2023 då utfallet låg på snittet 4,00. Vidare analyser av utfallet kommer göras inom respektive enhet, där även handlingsplaner för ytterligare utveckling kommer att tas fram.

Viktigt för vidare utveckling

- Fortsatt arbete med att höja den digitala mognaden i organisationen.
- Samordning av de utvecklingsarbeten som görs i organisationen, för att skapa förutsättningar till att kommunens resurser fördelas på ett så effektivt sätt som möjligt.
- Utveckling av systematisk uppföljning och analys i verksamheterna.
- Fortsatt arbete med processutveckling.
- Att skapa integrationer mellan e-tjänsteplattform och andra verksamhetssystem, med syfte att effektivisera verksamheternas processer.

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: Kommunserviceavdelningen bidrar till ett hållbart samhälle där kommuninvånarna känner delaktighet och hög livskvalitet

Kommentar till styrtalet minskat måltidssvinn

Mätningar har gjorts av totalt måltidssvinn i gram per ätande inom barn- och utbildningsavdelningens verksamheter under perioden. Utfallet visar ett snitt för perioden på 63,63 gram svinn per ätande, mot målvärdet 45 gram. Utfallet når inte målvärdet, mätvärden från perioden maj till och med augusti visar dock på att svinnet minskar jämfört med tidigare mätningar därefter ökar det igen. Under delar av perioden har det inte funnits förutsättningar att mäta svinnet på alla enheter med anledning av vakanser och personalomsättning, vilket kan påverka utfallet. Analysen visar att svinnet är störst på de enheter som har mottagningskök. Mätningarna som gjorts i de verksamheter som har produktionskök visar på ett mycket lågt måltidssvinn. Främsta orsaken till skillnaderna mellan mottagningskökens utfall mot produktionskökens, bedöms vara att för mycket mat värms upp i förhållande till reellt behov. Verksamheten har under hösten arbetat för att minska den delen av svinnet genom bland annat tätare dialog med förskola och skola kring beställda volymer och att se över planeringen för servering i förhållande till de ätandes schemalagda luncher.

Arbetet med att minska matsvinnet kommer framöver att utökas till att omfatta även sociala avdelningens verksamheter. Förhoppningen är att detta kan påbörjas under början av 2025.

Vidare arbete för att minska måltidssvinnet kommer också göras framöver genom att till exempel se över måltidsmiljö och stärka kunskap och medvetenhet kring kost och hållbarhet hos elever och brukare.

Kommentar till styrtalet energieffektivisering

Energiförbrukningen har under perioden minskat med 3,8 % jämfört med samma period föregående år. Verksamheterna har fortsatt arbetet med att minska förbrukningen genom mer energieffektiva lösningar, vilket har givit positiv effekt. De installationer av solcellsanläggningar som gjorts bidrar till det positiva utfallet. Utfallet behöver ställas i relation till att lokalytor förändrats jämfört med förra årets period samt att det påverkas av klimat och temperatur.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Energieffektivisering, minska energiförbrukningen i kWh	2 817 866	2 714 654	Elförbrukningen har minskat med 3,8 % jämfört med samma period föregående år.
	Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun.	3		
	Måltidssvinn, gram per ätande	45	63,63	Utfallet för året är högre än vid tertial och delår. Tertial I: 63 gram svinn per ätande (januari-april) Delår: 55,85 gram svinn per ätande (januari - augusti)

Framtiden

Förändrad demografi. Avdelningen följer de förändringar som sker demografiskt i kommunen, då dessa kommer att påverka avdelningens förutsättningar vad gäller planering och personalresurser framöver. Det finns behov av att fördjupa dialogen mellan avdelningarna kring framtida åtgärder för att dimensionera verksamheterna, så att de förändringar som görs blir det bästa för kommunen som helhet.

Omställning och verksamhetsutveckling. Det kommer krävas omställningar i verksamheterna, där nya arbetssätt anammas för att möta de utmaningar som kommer. Inte minst att digitalisera och automatisera processer genom att använda ny teknik. Ett strategiskt arbete kommer krävas i hela organisationen. Framförallt handlar det om förändringsledning och att skapa en innovativ kultur, där tekniken är ett hjälpmedel för att möta de behov som finns såväl hos kommuninvånarna som internt i organisationen.

Samverkan. Samverkan med andra kommuner, regionen, myndigheter, näringsliv, civilsamhället och internt inom Aneby kommunkoncern är avgörande för att dra nytta av gemensamma resurser, dela kunskaper och erfarenheter samt skapa förutsättningar för att möta framtida behov.

Informationssäkerhet och dataskydd. Stor vikt behöver även fortsättningsvis läggas på att öka medvetandet i organisationen kring informationssäkerhet och dataskydd. Dels med anledning av det förändrade säkerhetsläget globalt, att vi nu arbetar på distans i väsentligt högre utsträckning än tidigare och även med anledning av den tekniska utvecklingen som sker i snabb takt. Till viss del drivs arbetet inom ramen för de projekt kommunen deltar i, där struktur och rutiner tas fram för att främja en god säkerhetskultur, vilket är en förutsättning för till exempel systemsamverkan. Att ha kontroll på, och tillgång till, sin data på ett strukturerat sätt är också en förutsättning för att kunna nyttja ny teknik, som till exempel artificiell intelligens (AI).

Fortsatt digitalisering. Digitalisering utgör metoden för verksamhetsutveckling, där innovativa och automatiserade digitala lösningar implementeras för att främja effektiviteten. Metoden kan resultera i nya digitala lösningar, men även förändrade och digitaliserade arbetssätt som bidrar till en optimerad resursanvändning, förbättrad medborgarservice och ökad självständighet för individen. Arbetet med att öka den digitala mognaden i organisationen behöver fortgå, då den är en förutsättning för att bättre kunna ta till vara på möjligheter att utveckla verksamheternas processer med stöd av digitalisering.

Kompetensförsörjning. Avdelningens enheter har olika utmaningar när det gäller kompetensförsörjningen, till följd av att verksamheternas inriktning skiljer sig åt. Flertalet funktioner är redan i dagsläget svårrekryterade, med färre personer i arbetsför ålder kommer det vara avgörande att vara en attraktiv arbetsgivare för att locka nya medarbetare och behålla befintliga.

Barn- och utbildningsavdelningen

Viktiga händelser under året

Barn och utbildningsavdelningens verksamheter förändras kontinuerligt på grund av demografiska utmaningar och ny lagstiftning. Nya uppdrag tillkommer, vilka leder till ökade kostnader och nya kompetensbehov. Staten överför allt med ansvar på kommunerna att hantera dessa utökade uppdrag inom deras befintliga budgetar.

Organisation utifrån demografiska förändringar

2024 hade Aneby det lägsta födelsetalet sedan 2014 med totalt 54 födda, samma antal som då. För att möta det minskade behovet av förskoleplatser har Barn- och utbildningsavdelningen minskat det totala antalet platser de senaste två åren. Den största minskningen är i Aneby tätort där Parks förskola samt Gläntans förskola under de senaste två åren överförts till Savannens förskola och Vittaryds förskola. De lokaler som frigjorts används av Parkskolan där elevantalet ökar.

I och med organisationsförändringen ändrades även rektorsområdena. Frinnaryds förskola ligger nu inom Sunhults förskole- och skolområde. Förskoleområde 1 består således av Savannens och Blåklintens förskola samt Öppna förskolan.

Det ökade tryck som finns på Furulidskolan då elevantalet inom grundskolan beräknas öka de närmaste åren har åtgärdats med att flytta tillbaka åk 6 till mellanstadiet organisation. Läsåret 24/25 är åk 6 på Tallbackaskolan för att så småningom flyttas till respektive grundskola då Vireda skolas tillbyggnad står klar.

Ändrad lagstiftning

Den nya timplanen som trädde i kraft den 1 juli 2024 innebär utmaningar för skolan när det gäller tillgång till rätt kompetenser, organisation och ekonomi. Skolorna har hanterat behörigheten för att undervisa i de utökade ämnena genom att i god tid se över kompetensbehoven. Däremot har skolskjutsorganisationen prövats då den nya timplanen medfört längre skoldagar för de högre årskurserna, vilket har lett till vissa kostnadsökningar inför höstterminen 2024.

Sveriges riksdag har också stärkt skolans ansvar för att ge mer omfattande stöd till elever i behov samt att kommunerna ska ge extra studietid för alla elever från åk 4-9 som så önskar. Det är obligatoriskt för kommunerna att organisera för två timmars extra studietid/vecka. För en skolskjuts-kommun är detta en utmaning och kommer att medföra extra kostnader antingen i utökad skolskjuts eller utökade lärartimmar. Avdelningen har under innevarande läsår sett över möjligheterna för respektive skola att klara den utökade undervisningen.

Lagändringen om elevers rätt till bemannat skolbibliotek träder i kraft inför läsåret 2025/2026 och utbildningsinsatser har påbörjas under läsåret 2024/2025. De statsbidrag som aviserats gav enbart 139 tkr till Aneby vilket inte ger den ekonomiska förstärkning som krävs för att klara lagkravet. I en övergång för att kvalitetssäkra skolbiblioteken samverkar grundskolan med kommunens bibliotek.

Åtgärder för budget i balans

Barn och utbildningsavdelningen har avvecklat all vuxenutbildning i egen regi som en åtgärd för kommunens budget i balans. Under de senaste 5 åren har kommunen bedrivit undervisning i SFI samt grundläggande svenska på Lärcentrum. Efter juli månad bedrivs ingen undervisning på lärcentrum utan SFI och svenska grund köps av närliggande kommuner på samma sätt som övrig vuxenutbildning.

Samverkansavtal för gymnasieskolan samt vuxenutbildningen

Aneby kommun har anslutit sig till Holavedens samverkansområde för att tillsammans med Tranås, Ödeshög, Boxholm och Ydre kommuner ingå i ett primärt samverkansområde för gymnasieutbildningen samt för vuxenutbildningen. För att säkerställa att våra gymnasieelever har samma möjligheter som tidigare att söka program i andra kommuner, har Aneby kommun ingått sekundära samverkansavtal med

Jönköpings kommun och Höglandsförbundet.

Öppen fritidsverksamhet för unga/samverkan för barn och unga i Aneby kommun

Augusti 2024 öppnades fritidsgården i Aneby kommun. Den har planerats och utrustats av vår fritidsledare tillsammans med både fokusgrupp och arbetsgrupp. Dessa grupper har bestått av elever från Furulidskolan samt boende i huset där fritidsgården ligger. Näringsidkare i Aneby har hjälpt till på olika sätt för att fritidsgården har möjliggjorts både ekonomiskt men också praktiskt.

Kommunens barn- och ungdomsverksamheten stärks ytterligare genom den gemensamma vision som Barn och utbildningsavdelningen har fastställt tillsammans med Sociala avdelningen. En handlingsplan håller på att färdigställas.

Arbetet med kommunens aktivitetsansvar, för ungdomar under 20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller genomför någon motsvarande utbildning, har förstärkts i och med en omarbetad handlingsplan som skall antas i februari 2025. Arbetet är än mer uppsökande än tidigare och utåtriktat genom aktiviteter som stärker ungas möjlighet till vidare utbildning eller arbete.

Anpassad grundskola

Under 2024 genomförde Skolinspektionen en kvalitetsgranskning av den anpassade grundskola på Parkskolan. Eleverna på Parkskolan läser mot ämnesområden. Skolinspektionen identifierade flera områden inom undervisning och uppföljning som behöver förbättras. Under hösten har skolan vidtagit flera åtgärder för att höja kompetensen och kvalitén i undervisningen. För närvarande matchar skolans resurser inte behoven och en översyn av resurstilldelning genomförs inför 2026.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Intäkter	-23 956	-31 477	7 521	-29 700
Personalkostnader	151 424	155 559	-4 135	153 877
Övriga kostnader	103 793	114 191	-10 398	102 804
Nettokostnad	231 260	238 272	-7 012	226 981

Avdelningens utfall för 2024 är 238 272 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse på -7 012 tkr.

Resultatet för barn- och utbildningsförvaltningen blev cirka 300 tkr sämre jämfört med den senaste prognosen som gjordes i oktober. Det försämrade resultatet beror främst på högre kostnader än beräknat avseende gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

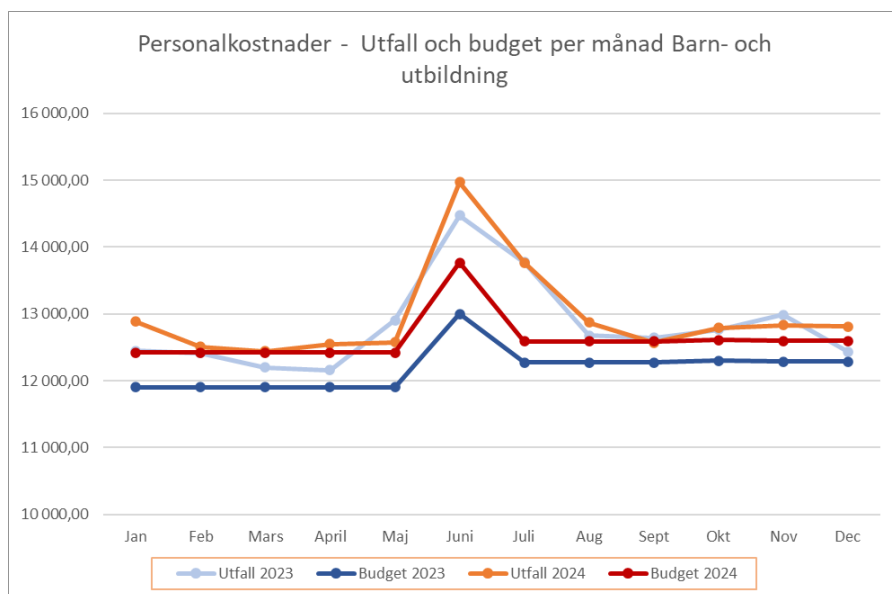
Grundskolan inklusive kultur och fritid visar ett utfall på 192 672 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse om -2 118 tkr.

Gymnasiet inklusive vuxenutbildningen och SFI visar ett utfall på 45 600 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse om -4 894 tkr.

Analys av avvikelserna mellan utfall och budget förklaras nedan per verksamhet.

Personalkostnader

Personalkostnaderna inom barn- och utbildningsavdelningen uppgår vid årets slut till 155 558 tkr vilket kan jämföras med 153 876 tkr vid årets slut föregående år. När utfallet mellan åren analyseras är det viktigt att ta hänsyn till de löneökningar som medarbetarna erhållit vilket uppgår till cirka 450 tkr per månad för barn- och utbildningsavdelningen.

Analys per verksamhetsområde

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Fritidshem	13 037	11 981	1 056	12 492
Förskola	57 464	59 071	-1 606	58 154
Förskoleklass	8 721	8 474	248	8 172
Grundskola	89 986	91 976	-1 990	88 660
Anpassad grundskola	8 423	7 947	476	6 495
Musikskola / kulturskola	5 217	5 135	81	4 940
Kultur/Bibliotek	3 030	3 088	-58	2 428
Fritidsverksamhet	4 111	4 459	-348	3 996
Öppen förskola	564	540	24	325
Kommunövergripande	0	0	0	0
Nettokostnad Grundskola mm	190 554	192 672	-2 118	-185 661
Gymnasieskola	30 634	36 731	-6 098	32 339
Anpassad gymnasieskola	4 340	4 822	-482	4 416
Vuxenutbildning	2 981	1 868	1 113	1 750
Högskolan Höglandet	65	77	-12	65
Svenska för invandrare	2 687	2 102	584	2 750
Nettokostnad Gymnasiet	40 707	45 600	-4 894	41 319
Nettokostnad	231 260	238 272	-7 012	226 981

Fritidshem: Avvikelsen för helåret är +1 056 tkr. Den positiva avvikelsen är ett resultat av lägre kostnader för personal till följd av vikarier samt lönebidrag samt lägre IKE kostnader. Fritidshem har också haft högre intäkter under året jämfört med budget.

Förskola: Avvikelsen för helåret visar -1 606 tkr. Underskottet är främst ett resultat av högre personalkostnader. De högre kostnaderna är delvis ett resultat av högre bemanning på förskolor till följd av omorganisation och flytt mellan förskolor. Underskottet beror även på behov av extra personal för barn i behov av särskilt stöd. Underskottet kompenseras delvis av större intäkter för föräldraavgifter.

Förskoleklass: Avvikelsen för helåret är +248 tkr. Den positiva avvikelsen är ett resultat av mer intäkter och mindre kostnader för IKE.

Grundskolan: Avvikelsen för helåret är -1 990 tkr. Den negativa avvikelsen beror dels på högre personalkostnader till följd av medicinsk resurspersonal samt resurspersoner till elever med behov av stöd under året. Det höga utfallet är också ett resultat av lägre intäkter och högre kostnader för IKE, omkring cirka -1 000 tkr

Anpassad grundskola: Avvikelsen för helåret är +476 tkr. Den positiva avvikelsen är ett resultat av intäkter från skolverket (Personalförstärkning och specialpedagog).

Musikskola/Kulturskola: Avvikelsen för helåret är +81 tkr. Projektersättningar gör att verksamheten visar en positiv avvikelse vid årets slut.

Bibliotek: Avvikelsen för helåret är -58 tkr. Avvikelsen är främst ett resultat av att hyreskostnad är högre jämfört med budget.

Fritidsverksamheten: Avvikelsen för helåret är -348 tkr. Avvikelsen beror på kostnader kopplat till öppnande av fritidsgård.

Öppen förskola: Avvikelsen för helåret är +24 tkr och beror på lägre övriga kostnader än budgeterat.

Gymnasieskolan: Avvikelsen för helåret är -6 098 tkr. Den stora negativa avvikelsen kan förklaras av att det är fler elever på gymnasiet än budgeterat. En annan förklaring är att elever väljer dyrare program och att programkostnader är dyrare än tidigare.

Anpassad gymnasieskolan: Avvikelsen för helåret är -482 tkr. Programkostnaderna för anpassad gymnasieskola har stigit mycket de senaste åren vilket är en del i den negativa avvikelsen. Skolskjutsen inom den anpassade gymnasieskolan är kostnadsdrivande då det krävs specialtransporter för vissa elever.

Vuxenutbildningen: Avvikelsen för helåret är +1 113 tkr. Avvikelsen beror på återsökning av utbildningskostnader för vuxenutbildningen.

Högskolan Höglandet: Avvikelsen för helåret -12 tkr.

SFI: Avvikelsen för helåret är +584 tkr. Den positiva avvikelsen är ett resultat av nedläggningen av Aneby Lärcentrum som stängdes sommaren 2024.

Analys av faktiska årsarbetare

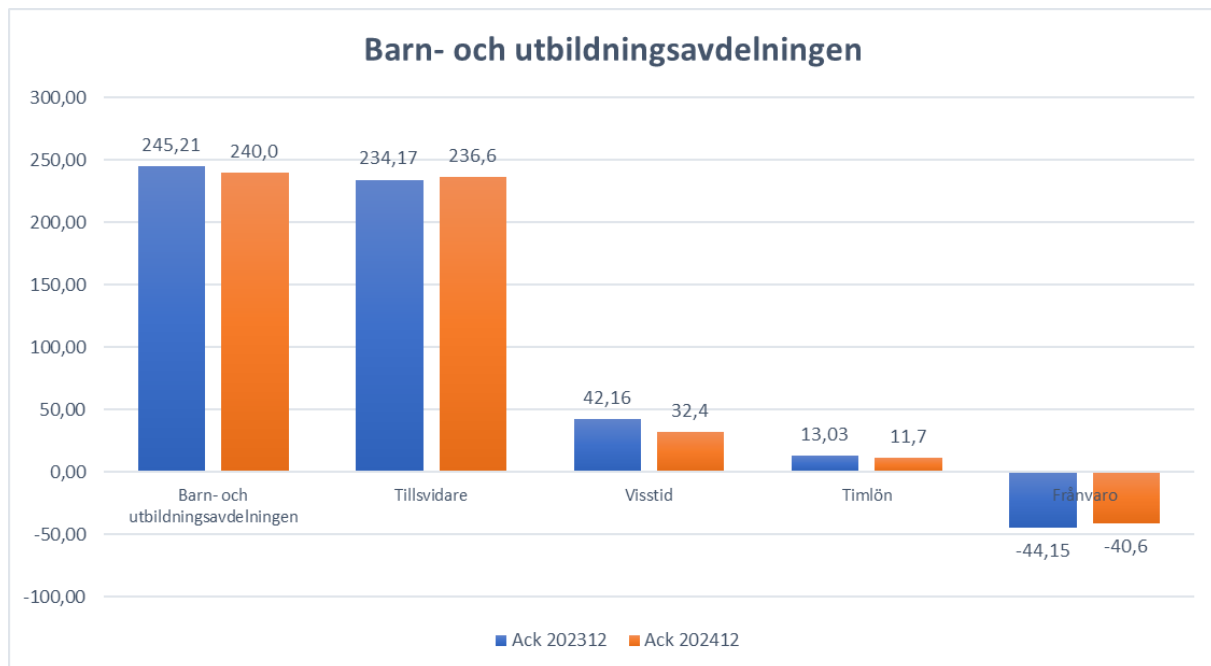
Barn och utbildningsavdelningen arbetar med att dimensionera antalet medarbetare utifrån det förändrade barn- och elevantalet. Den minskning som görs inom förskolan balanseras mot den ökning som krävs i grundskolan utifrån elevantal och utökad timplan i SO och No ämnena. Det balanseras även mot det ökade behovet av särskilt stöd och medicinska resurser främst i förskolan.

Under våren 2024 gjordes ett stort arbete på förskolorna och skolorna kring att säkerställa kvalitén i undervisningen vid hög personalfrånvaro. Strukturer för samverkan mellan avdelningar/årskurser men också mellan förskolor/skolor arbetades fram. Minskning av behovet av vikarier fungerar under en kortare tid. Vid en längre period av personalfrånvaro påverkas undervisningen för barn/ elever negativt samt arbetsmiljön för personal.

Mellan 2023 och 2024 har årsarbetare minskat i snitt med 5,2. Minskningen är ett resultat av minskade visstidsanställningar, frånvaro och timlön som syns i diagrammet nedan.

Per månad	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	snitt
År 2024	239,0	239,7	240,6	243,2	245,2	245,8	237,9	246,4	238,5	235,7	234,4	233,5	240,0
År 2023	241,4	244,8	247,1	247,3	249,6	252,5	246,5	248,9	246,6	247,2	238,0	232,7	245,2
Förändring	-2,4	-5,1	-6,5	-4,1	-4,4	-6,7	-8,5	-2,4	-8,1	-11,5	-3,5	0,8	-5,2

(+ökning/-minskning)

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

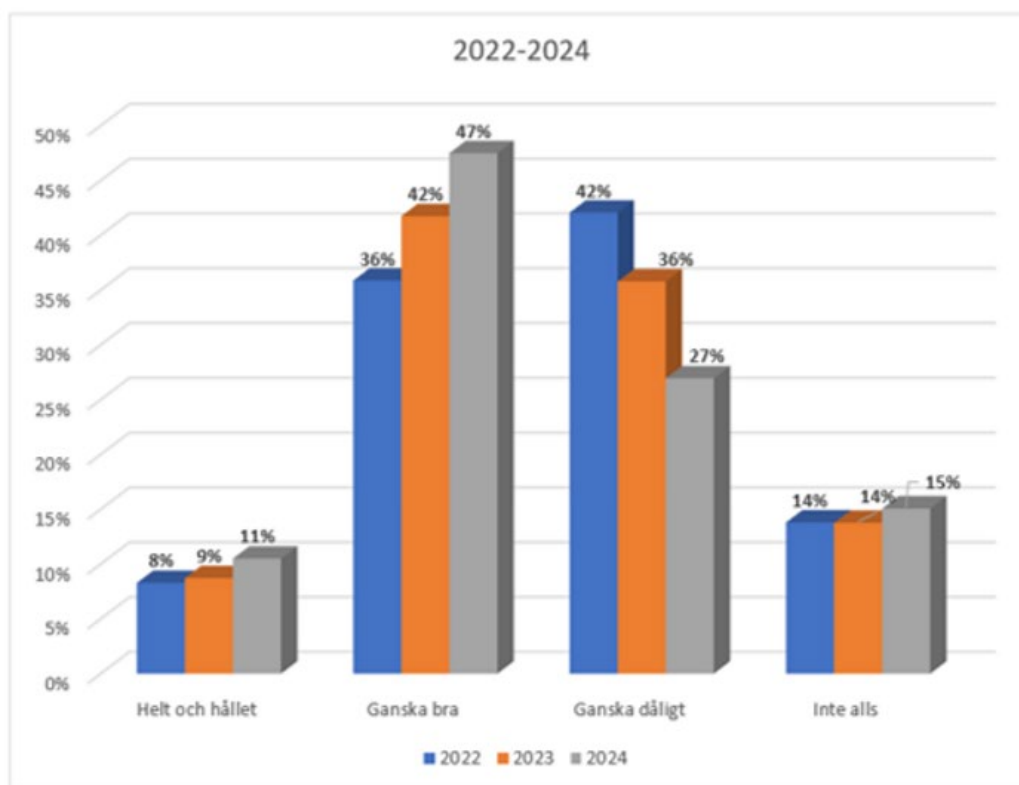
Avdelningens mål: Barn, elever och vårdnadshavare har inflytande och är delaktiga i verksamhetens arbete för att skapa förutsättningar för ett livslångt lärande. Alla kommuninvånare ges möjlighet att delta i kommunens kultur - och fritidsverksamhet.

Barn och utbildningsavdelningen strävar efter att ha en så tät dialog som möjligt med de personer som kommer i kontakt med våra verksamheter. Inom förskola och skola är det tillsammans med vårdnadshavare som vi vill skapa de bästa förutsättningarna för att barnen och eleverna ska lyckas i framtiden. Ett viktigt redskap är plattformen Schoolsoft där enheterna informerar om förskolans och skolans arbete som helhet men också om det enskilda barnet eller eleven. Enheterna bjuder in till föräldramöten och caféer. Där ges information men också möjlighet till frågor och dialog. Förskolorna och skolorna har bjudit in vårdnadshavare till olika föreläsningar under läsåret men deltagarantalet har varit relativt lågt i förhållande till hur många som bjudits in.

Delaktighet och inflytande

Våren 2024 svarade en högre andel vårdnadshavare på brukarenkäten än tidigare år. Detta är ett kvitto på

att skolornas och förskolornas arbete för att skapa större engagemang och delaktighet bland våra vårdnadshavare har fått genomslag. För exempelvis Furulidskolan så svarade 158 vårdnadshavare på enkäten jämfört med 87 för två år sedan och vi ser liknande ökningar av svarsfrekvensen på övriga skolor och förskolor. Utöver generella frågor om inflytande och delaktighet arbetar våra verksamheter med inflytande över det egna lärandet. I åk 7-9 har elevernas svar visat att skolans arbete med ledning och stimulans i undervisningen även gett eleverna en högre känsla av inflytande.

Elevenkät 2024: Jag har inflytande att vara med och påverka arbetet på lektionerna.

Målkännedom

Skolorna och förskolorna fortsätter att informera både elever och vårdnadshavare om elevernas resultat och barnens utveckling. Verksamheterna har välfungerande strukturer för uppföljning och information, men det behövs fortsatt arbete för att identifiera vårdnadshavares förväntningar på förskolorna och skolorna. Furulidskolan arbetar aktivt med att utveckla ledning och stimulans i klassrummet, där lärarna tydliggör förväntningar och mål enligt läroplan och kursplan.

Trygghet och studiero

Alla förskolor och skolor har ett systematiskt och förebyggande arbete mot diskriminering och alla former av kränkande behandling vilket rektor ansvarar för. Det finns en årlig plan där skolans rutiner och insatser som görs finns med. Ett aktivt likabehandlingsarbete och levande värdegrundsarbete skapar en trygg förskola och skola för alla barn. Barn och utbildningsutskottet följer upp kränkingsärendena vid sina sammanträden.

Skolorna arbetar aktivt med värdegrundsfrågor och det finns ett strukturerat arbete med att motverka kränkningar. Skolorna utgår från platser på skolan där man mäter tryggheten, det rör bland annat klassrum, korridorer och utemiljöer. På högstadiet är det främst toaletter och omklädningsrum som känns mest otrygga. Civilsamhället bidrar också till att ge stöd i trygghetsarbetet på skolorna genom bland annat "Trygga vuxna".

Kommunens fritidsgård öppnades inför hösten 2024. Kommunen är ansvarig och har stärkt upp med personal både från Kultur och fritid samt öppenvården. Fritidsgården skall vara en mötesplats för ungdomar samt en mötesplats mellan generationerna.

Aneby bibliotek utökar sin service för kommuninvånarna inför hösten. Sex av åtta byar kommer att få boklådor där man har möjlighet att låna böcker. Projektet heter BIB- bibliotek i byarna. Hälsocenter planerar också att utöka sin verksamhet med kulturaktiviteter på remiss.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Målkännedom hos brukare: elever år 6-9, föräldrar fsk, år f-9	87 %	74 %	Avser elever och vårdnadshavare i grundskolan.
	Andel som upplever att skolan arbetar mot kränkningar: svar från elever år 6-9, föräldrar år f-9	87 %	74 %	Frågan omformulerad och mäter nu istället hur man upplever att skolan arbetar mot kränkningar.
	Andel elever och vårdnadshavare som upplever inflytande: elever år 6-9, föräldrar fsk, år f-9	87 %	83 %	Till viss del nya frågor i brukarenkäten. Svarsresultaten varierar mellan verksamheten; 93% av vårdnadshavare i grundskolan upplever att de har inflytande; 71% av vårdnadshavare i förskolan samt 75 % av eleverna i år 6-9.
	Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun.	3,5	3,42	
	Andel elever som upplever studiero: år 6-9	85 %	75 %	Brukarenkät genomförd 2024. Avser elever i år 6-9

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Barn och utbildningsavdelningens verksamhet drivs på ett kvalitetssäkrande sätt där verksamhetens mål , för barnets bästa, uppfylls och budgeten är i balans.

Barn och utbildningsavdelningen arbetar för att i alla beslut följa skollagen och samtidigt ha en budget i balans. Kraven på skolan ökar genom förändringar i lagstiftningen samt utifrån de ökade behov av särskilt stöd som verksamheterna identifierar. De statsbidrag som tilldelas i samband med beslut och lagändringar står inte i proportion till verksamhetens kostnader.

Grundskolan

Grundskolans pågående omorganisation syftar främst till att kvalitetssäkra undervisning och bedömning vid studieövergångar. Dessutom är det en åtgärd för att minska trångboddheten på Furulidskolan. I ett första led har årskurs 6 flyttats till Tallbacka skolan. Detta för att frigöra utrymme på Furulid samt för att börja återgången till hela mellanstadier med åk 4-6 på respektive grundskola. Den utmaning som nu finns i förskolan med minskat barnantal följer sedan med upp i grundskolan om några år. Att skapa en hållbar organisation ställer krav på både lokaler men också matchning av tjänster utifrån kompetens.

Den utökade timplanen för grundskolan som infördes hösten 2024 kräver en viss resursökning. Detsamma gäller den extra studietiden, som vi behöver kvalitetssäkra så att alla elever kan delta, även de som åker skolskjuts. Skollagens ställer höga krav på skolorna att utifrån likvärdig skola ge alla barn det särskilda stöd som de har behov av. Lokaler och lärarkompetens begränsar flexibiliteten i stödet som måste kunna förändras utifrån elevernas behov. Furulidskolan har idag en resursgrupp där främst elever från HVB hemmet Vintergården får sitt första stöd. Kommunen har behov av att inrätta ytterligare

resursgrupp för att klara det utökade stödet till elever i de lägre årskurserna 3-6.

Förskolan

Det minskade barnantalet i åldrarna 1-5 år påverkar förskolans organisation. Sedan två år tillbaka är förskolan inne i en förändringsperiod. Under 2024 flyttades Gläntans förskola till Vittaryds förskola och de lokaler som frigjordes används av Parkskolans fritidshem. Utifrån denna förändring har fritidshemmet klarat kraven om tillgänglighetsanpassning. Behovet av en ständig förändring av organisationen påverkar medarbetare och chefer. För att minimera påverkan för barnen har förändringar skett då flertalet av barnen lämnat förskolan för att börja förskoleklass.

Vuxenutbildning

Lärcentrum lades ner sommaren 2024 och eleverna har erbjudits utbildning i andra kommuner. Under hösten tecknade Aneby kommun primärt samverkansavtal för vuxenutbildningen med Tranås, Ödeshög, Boxholm och Ydre genom Holavedens samverkansområde. Besparingen som blir genom minskad kostnad för lärartjänster och lokaler kommer att få genomslag 2025 eftersom vissa löner och hyra betalas ut under 2024. Den totala ekonomiska effekten av att kommunen köper all vuxenutbildning kommer att variera över tid beroende på hur många som studerar.

Gymnasiet

Kommunens kostnader för gymnasieskolan styrs av de programval som eleverna gör. Kommunens elever väljer yrkesprogram i högre utsträckning än elever i övriga länet. Dessa program har generellt högre kostnader. Dock visar nettokostnadsavvikelsen att kommunens gymnasiekostnader är i linje med referenskostnaderna.

Lokaler

Det finns ett stort renoveringsbehov i flera av våra förskolor och skolor. En genomgripande renovering startade på Blåklintens förskola 2024 och pågår under 2025.

I Sunhult är grundskolan mycket trångbodd och hösten 2024 har fritidshemmet lokaler tagits i anspråk för undervisning. Det innebär att vi samutnyttjar lokaler i allt högre grad men att det då blir färre lokaler som kan användas för stödundervisning samt kulturskolans verksamhet. Detsamma gäller lokaler som skall fungera som arbetsplats för lärare samt rektor.

Vireda skolas tillbyggnation är efterlängtat och skolan ser fram emot en sammanhållen grundskola. Det innebär ett bättre samutnyttjande av tjänster, samverkan mellan skolformerna och ett bättre kollegialt samarbete för att stärka undervisningen. Byggstart beräknas till månadsskiftet februari/mars 2025. De nya lokalerna medför tillagningskök, bättre förutsättningar för undervisningen som helhet samt bättre samarbete och samverkan inom skolenheten.

Familjecentralens ombyggnation påbörjades i november 2024 och pågår fram till april 2025.

Ombyggnationen medför nya lokaler för Öppna förskolan samt bättre hygienrutiner för mödravården.

Öppen ungdomsverksamhet

Fritidsgården öppnades i augusti månad 2024. För att klara bemanning har Barn och utbildningsavdelningen stärkt upp med 25%. Fritidsgården klarar av nuvarande öppettider utifrån en bemanning som också inbegriper fältare inom sociala avdelningen. Det är mellan 50-70 barn/unga på torsdagarna då fritidsgården håller öppet. Flest besökare har gården på eftermiddagen då det är öppet för mellanstadieets elever. Kvällstid är det öppet för högstadiets elever. För att färdigställa källarvåningen på fritidsgården krävs utökade resurser.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Prognosen för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100	97	

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: BUA är en lärande organisation med god arbetsmiljö kännetecknad av utmanande möten och ett gott pedagogiskt ledarskap, inflytande och kontinuerligt lärande för medarbetarna

Hållbart medarbetarengagemang

Avdelningens HME är gott och speglar det systematiska arbetsmiljöarbetet som görs på enheterna. Det finns en god kultur och organisation kring arbetsplatsträffar och hur riskbedömningar kan ge verktyg att skapa åtgärder i rätt tid. Fortsatt ser vi höga siffror vad gäller fysiska och psykiska besvär som beror på medarbetarnas arbetsmiljö. I medarbetarsamtalen så uttrycker medarbetarna att de fysiska besvären som huvudvärk är stressrelaterade vilket då även gäller psykiska besvär. Enheterna tittar över exempelvis kalendarium och mötesstrukturer för att minska arbetsbelastningen exempelvis under utvecklingssamtalsperioder. Förskolorna och skolorna har lärgrupper och arbetslag som träffas med regelbundenhet för att stärka det kollegiala stödet i utveckling av den egna verksamheten.

Enheterna arbetar även med att få samsyn kring uppdraget. För att ge stöd i detta har bland annat förskolorna upprättat kulturkontrakt. Såväl skolor som förskolor har ett starkt uppdrag genom läroplanens kap 1 och 2 att undervisa utifrån demokratiska former och med en respekt för människovärdet. Kulturkontraktet skall ge ett stöd i samsyn kring förhållningssätt och i bemötandet mot såväl kollegor som barn.

Rektors förutsättningar

Rektors förutsättningar förändras då organisationen styrs om utifrån barn och elevantal. För att stärka ledningsresursen har en omfördelning gjorts av befintliga medel. Skolledarresursen har stärkts på Parkskolan då den anpassade grundskolan Solen behöver ett stärkt stöd för sitt uppföljnings- och kvalitetsarbete.

Vireda förskole och skolområde har också fått förstärkt ledningsresurs då skolområdet är geografiskt stort samt innehåller flera skolformer. Vireda byggnation ger också rektor en ökad arbetsbelastning. Även Förskoleområde 2 ett har fått en liten förstärkning för att stärka ledningen.

Vi ser även ett behov av att stärka ledningsresursen på Tallbacka skola.

Rektor på Vireda förskole- och skolområde avslutade sin tjänst i och med december 2024. Ny rektor är Eva Ekdahl Jillbratt som även kommer att fortsätta sin roll som elevhälsochef. Våren 2025 tillsätts en visstidsanställning på tjänsten verksamhetsutvecklare IT. Ny tjänst skall utformas under våren för att sedan tillsättas inför hösten 2025.

Kompetensutveckling

Flera olika utbildningsinsatser har pågått under året för att stärka behörighet och kompetens. Det har berört NO- ämnet, specialpedagog samt speciallärare- främst inom den anpassade grundskolan men också i grundskolan. Lärare i fritidshem är också en personalgrupp där det finns ett behov av att öka behörigheten. En lärare med inriktning fritidshem blev klar med sin utbildning inför HT 2024.

Tre rektorer examinerades på rektorsprogrammet under året och biträdande rektor på Furulidskolan är inne på det andra året av tre i sin utbildning.

Övriga utbildningssatsningar som gjorts är rektorsakademin, förstelärarakademin, olika lärgruppsarbeten som sker på enheterna såsom bland annat läsluft, hållbar skola, tillgänglig förskola, betyg och bedömning, relationellt klassrumsledarskap.

Flera olika nätverk för Barn och utbildningsavdelningens verksamheter finns både inom kommunen samt mellan kommunerna inom högländet.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Hållbart medarbetarengagemang (HME), index.	82	86,9	Resultatet från årets medarbetarenkät, Barn- och utbildningsavdelningen totalt. HME totalt 2024: 86,9 (2023:86,7) HME Motivation 2024: 84,7 (2023: 85,4) HME Ledarskap 2024: 87,9 (2023: 87,9) HME Styrning 2024: 88,2 (2023: 87)
	Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	5,9 %	5,85 %	Sjukfrånvaron under 2024 var 5,85%. Kommunen som helhet hade en sjukfrånvaro på 6,66 % Av det totala sjukskrivningstalet på 5.85% var 34,66 % av dem långtidssjukskrivna.

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: BUA är en lärande organisation där all verksamhet vilar på beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund. BUA utmanar alla att utveckla sitt lärande i riktning mot ökad måluppfyllelse och utveckling

I Aneby kommuns förskolor och skolors systematiska kvalitetsarbete är arbetslagen basen där analys, utvärdering och reflektion samt planering sker. I arbetslagen och mellan olika arbetslag bildas lärgrupper för att utveckla undervisningen samt öka måluppfyllelsen. I lärgruppen sker ett kollegialt lärande och arbetet leds bland annat av våra förstelärare inom grundskolan och didaktik-utvecklare/lärledare inom förskolan. En gång varje år möts all personal inom förskolan och grundskolan i Aneby kommun till kollegialt lärande. Med en treårscykel är det lärstämman, workshops och föreläsningar. Grundskolan har 16 utvecklingsdagar under året, förskolan har 4 dagar och fritids har 5 dagar. Skolornas uppföljning och analys sammanställs efter avslutat läsår och ligger till grund för huvudmannens uppföljning. På hösten får förskolorna och grundskolorna besök av sina kontaktpolitiker för en fördjupning kring skolans arbete och på våren möts politiker och skolledare i ett dialogsamtal. Skolchef, utvecklingsledare och elevhälsochef möter varje förskole och skolenhet i ett dialogsamtal på hösten för en uppföljning av den lokala verksamhetsplan som skolan/förskolan upprättat. Inför 2024 infördes även dialogsamtal kring analys av den egna skolan/förskolan mellan rektor och skolchef.

Skolverket har tagit fram ett nationellt kvalitetssystem för ökad jämlikhet och likvärdighet. Det nationella kvalitetssystemet följer i hög grad Aneby kommuns uppföljning men vissa delar av vårt nuvarande systematiska kvalitetsarbete kommer att revideras utifrån Skolverkets riktlinjer och indikatorer. Under 2024/2025 pågår utvecklingsarbete för uppföljning av enheternas resultat. Uppdraget är att skapa ett gemensamt uppföljningssystem i Stratsys för förskolans och grundskolans skolans hela kvalitetsarbete.

Aneby kommun deltog i Call of papers på Högskolan för lärande och kommunikation som genomfördes i november 2024. Kommunens IKT pedagoger Judith Frick och Sanna Pålsson höll i en workshop. Temat för Call of papers var AI.

Ett ökat samarbete mellan skola och näringsliv har skett under senaste åren. Under 2024 har SYV på Furulidsskolan och näringslivsansvarig samt Aneby Näringslivsförening lyft fram olika yrkesroller för elever i åk 7 och åk 8. Fyra olika yrkesroller presenteras vid varje tillfälle. Detta fortsätter under 2025. Samarbetet med UF (Ung företagsamhet) pågår löpande för att stimulera entreprenörskap. Aneby ingår i Teknikcollege Högländet som är ett samarbete mellan kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda. Det består av en regional styrgrupp och tre lokala styrgrupper där företagen är i majoritet tillsammans med representanter från utbildare, politik och fackförbund.

Grundskolorna har även arbetat med Ung företagsamhets tema "Vårt samhälle" samt "Se möjligheterna". Vireda skola har också deltagit i HV utmaningen som sker i UF regi. Våren 2025 väntas revideringen av kommunens plan för studie och yrkesvägledning vara klar vilket också innebär ett förtydligande av den

anpassade grundskolans arbete med bland annat Prao. Under läsåret 2023/2024 fanns det 37 UF företag som drevs av gymnasieungdomar från Aneby kommun. Inför läsåret 2024/2025 ser prognosen ut att landa på minst 40 företag.

Målvärdet för elevernas kunskapsresultat har ett positivt utfall. Det en hög måluppfyllelse vad gäller behörighet till yrkesprogram på gymnasiet. 87,2 % av eleverna nådde behörighet vilket är bland det högsta i länet. Meritvärdena hamnade på 217,3 vilket är ett högre värde än tidigare. Dock ligger kommunens meritvärde lägre än riksgenomsnittet. 2023 låg meritvärdet i snitt på 231 i riket. Meritvärdet är summan av de 16 eller 17 bästa betygen där betygen räknas om till siffror. Flickor har generellt högre meritvärden än pojkar förutom i ämnena matematik, engelska och idrott där pojkar har ett högre meritvärde.

Avdelningens organisation bygger på delaktighet och kollegialt lärande för att verksamheten skall nå sina mål. Avdelningens förstelärare inom grundskolan, didaktikutvecklare inom förskolan samt IKT pedagoger ger rektor stöd i det systematiska kvalitetsarbetet och det kollegiala lärandet på skolorna.

Den höga andelen medarbetare som upplever att de deltar aktivt i utvecklingsarbetet visar på att det finns en tydlig och känd struktur för enheternas systematiska kvalitetsarbete.

Furulidskolans analys av den förändring som gjorts genom att flytta åk 6 till mellanstadiets organisation har gett goda effekter för lärandet och arbetsmiljön. det man sett under hösten är högre måluppfyllelse, högre elevnärvaro, ökad upplevelse av trivsel och trygghet samt bättre arbetsmiljö och minskat klotter.

Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
 Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor i procent.	89 %	87,2 %	De elever som slutade i åk 9 i år har en högre måluppfyllelse än tidigare. 87,2 % av eleverna hade behörighet till gymnasieskolan och meritvärdet låg på 217,3 poäng vilket är det bästa snittet på många år.
 Andelen medarbetare som upplever att de deltar aktivt i utvecklingsarbetet	100 %	95 %	

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: BUA verkar för aktivt lärande för livslång utveckling i en trygg miljö, där vi ger barn, elever och kommuninvånare handlingskompetens för att utvecklas till aktiva demokratiska medborgare

Skolnärvaro samt inflytande och delaktighet

Grundskolan i Aneby arbetade fram en ny handlingsplan inför läsåret 23/24 för att främja god skolnärvaro. Inför läsåret 2024/2025 följer avdelningen följer upp frånvaron i alla årskurser månadsvis vilket sedan sammanställs i en redovisning till utskottet varje halvår. Aneby deltar också i länets uppföljning av skolnärvaro. Skolorna arbetar med att identifiera orsaker i skolan som kan påverka elevernas frånvaro. Förskolornas och skolornas arbete för god skolnärvaro bygger dels på det värdegrundsarbete som genomsyrar hela enhetens verksamhet men också av ledning och stimulans i undervisningen och med ett starkt fokus på skolans uppdrag.

På Furulidskolan har man utgått från tre frågeställningar i enkäter till eleverna:

- 1.Hur upplever eleverna Krav, kontroll och stöd i relation till elevens skolgång?
- 2.Hur skiljer sig upplevelsen av ovanstående mellan elever med låg respektive hög skolfrånvaro?

2. Hur ser relationen ut mellan elevernas frånvaro och deras upplevda stöd från sin mentor?

Eleverna har ett högt upplevt stöd från mentorerna vilket ger ett gott betyg åt Furulidskolans arbete som handlar om undervisningssituationen för att ge ledning och stimulans. Alla kommunens grundskolor och förskolor har under året arbetat med tydliggörande pedagogik, tillgängliga lärmiljöer, samt inflytande och delaktighet. I de strategiska planerna som enheterna arbetar med är ett av målen ökat barn- och elevinflytande samt ökat inflytande och delaktighet för vårdnadshavare. Detta för att alla barn och elever skall känna sig delaktiga och för att ge förutsättningar för inflytande. Några enheter har tillsammans med klassråden och elevråden tagit fram modeller för elevinflytande.

Skolans demokratiska uppdrag har varit ett fokusområde under föregående läsår och detta arbete har fortsatt även under läsåret 2024/2025. Skolan har stärkt de formella områden av elevinflytande som styrs av skollagen men även inflytande över det egna lärandet och undervisningen.

I de strategiska planerna som enheterna arbetat med under läsåret har ett av målen varit ökat barn- och elevinflytande samt ökat inflytande och delaktighet för vårdnadshavare. Barns och elevers fysiska och psykiska hälsa är viktig utifrån att ge förutsättningar för att lära och utvecklas. Hemmens roll och stöd i barns och elevers utveckling skall stärkas. Skolan behöver på ett tydligare sätt samverka kring de förväntningar som båda parter har på varandra kring undervisning och lärande. Den trend som skolan ser av ökad frånvaro och ledigheter som tas ut under läsåret, hindrar eleven till den undervisning som de enligt skollag har rätt till och skall delta i.

Elevhälsan

Under läsåret 2024/2025 har Aneby grundskolor fortsatt arbetet med att stärka elevhälsans roll i det systematiska kvalitetsarbetet samt stärka elevhälsan generellt i skolans alla verksamheter. Kommunens utmaning är de mindre skolenheterna och den stora geografiska spridningen vilket försvårar ett nära samarbete mellan skolhälsans olika funktioner och de olika skolenheterna.

Hälsocenter

Kommunens hälsocenter erbjuder aktiviteter och hälsofrämjande samtal utifrån FAR- fysisk aktivitet på recept samt gruppaktiviteter. Hälsocenter har idag en hälsocoach anställd på 45%. Hälsocenter samarbetar också med Familjecentralen kring kostrådgivning. Hälsocenters verksamhet är viktig för det främjande och förebyggande arbetet.

KAA

Det kommunala aktivitetsansvaret, KAA, har förändrats under 2024. Ansvaret för KAA kommer inför 2025 att hamna under Vuxenutbildningen. Handlingsplanen har reviderats och stärkts med aktiviteter samt förändringar av metoder för uppföljning. En träffpunkt har öppnats på Fritidsgården en gång/vecka och arbetet skall utvecklas vidare under 2025.

Biblioteket

Biblioteket i Aneby arrangerade totalt 152 aktiviteter under 2024 varav 99 aktiviteter var för barn och unga och 51 för vuxna. Dessa aktiviteter har varit allt ifrån stora författarbesök till sagoklubben, stickträffar, boktipsfrukostar, pokemonjakter till bokprat och barnteater. Totalt har biblioteket nått 2653 personer genom dessa aktiviteter.

Kulturskolan

Kulturskolan har under 2024 arrangerat konserter av olika slag där kulturskolans elever medverkar. Kommunens grundskolor och förskolor bjuds in till dessa arrangemang. Sedan fem år tillbaka arrangerar kulturskolan Music Camp direkt före skolstart i augusti. Detta är ett samarrangemang med Svenska kyrkan och Furulidskolan. Under tre dagar har man ett musikläger för ungdomar i årskurs 6-9.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Andel brukare som upplever trivsel i skolan/förskolan, brukare : elever år 6-9, föräldrar fsk, år f-9	100 %	87 %	Svar från brukarenkät elever 6-9, vårdnadshavare förskola och f-9.
	Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun.	3	3,06	
	Andel elever med frånvaro mer än 15% på läsåret; elever åk 1-9	0 %	15 %	Höstterminen 2024

Framtiden

Organisation utifrån demografiska förutsättningarna

Avdelningen följer de förändringar som sker demografiskt i kommunen. Inför hösten 2025 planerar avdelningen att inte fylla en av avdelningarna på Tallbacka förskola på grund av det minskande antalet barn i Aneby tätort. Lokalerna kan i stället användas av grundskolan, som för närvarande har en ökning vad gäller elevantalet. Det är en utmaning att dimensionera verksamheten utifrån antalet barn i förskole- och skolåldern. Kommunen har flera små förskolor och grundskolor vilket möter invånarnas behov av närhet samt kommunens vision om en levande landsbygd. Detta medför en större kostnad än om verksamheterna organiseras i större enheter. Fördelar och nackdelar med nuvarande organisation måste vägas mot varandra och en färdriktning tas fram.

De förändringar som förskolan står inför kommande år skapar oro då dimensioneringen behöver göras löpande. Förskolan kan inte ha den långa framförhållning som är önskvärt. Det skapar oro bland personalen vilken måste fångas upp och tas om hand. De åtgärder som görs och kommer att göras utgår ifrån att inte avyttra lokaler i första hand utan använda lokalerna på bästa sätt.

Skolans och förskolans uppdrag

Den skärpta lagstiftningen som innebär utökade åtaganden för grundskolan påverkar varje skolas möjlighet att ge extra stöd till elever utifrån tilldelade resurser. Förskolans verksamhet påverkas på samma sätt, där exempelvis medicinska resurser inte ryms inom den tilldelade budgeten. Avdelningen är bland annat helt beroende av riktade statsbidrag för att uppfylla lagkraven om en stärkt elevhälsa.

Antalet barn och elever med särskilda behov utifrån bland annat autismspektrat ökar och såväl förskolan som grundskolan behöver rustas för att kunna möta barnens behov. Avdelningen ser över hur organisationen kan utformas framöver. Detsamma gäller anpassad grundskola där det finns en kvalitets- och kompetenssäkring i att elever som läser ämnen respektive ämnesområden undervisas inom samma skolenhet.

Kommunens ungdomsverksamhet

Kommunens öppna fritidsverksamhet har det senaste året utökats med fritidsgården Källan. Nästa steg är att kunna ha fler öppettider samt möjlighet att öppna upp även källarplanet för att kunna ta emot alla ungdomar. Aneby kommuns fritidsledare ger även stöd till de lokala föreningarna som finns i kommunens olika socknar. Närmast kommer en fritidsgård att öppnas under våren 2025 i Frinnaryd i föreningarnas regi.

Kommunens aktivitetsansvar förstärks genom den nya handlingsplanen som håller på att tas fram. Det är mycket viktigt att tidigt möta ungdomars behov av stöd för att förhindra att de hamnar i arbetslöshet. För att vidareutveckla arbetet planeras fler aktiviteter att erbjuda, bland annat genom hälsocenter.

Vireda skolas tillbyggnation startar i början av våren 2025 och i maj månad startar renoveringen av Haurida förskola. Vireda skola kommer att flytta åk 3 till Lommaryds skola för att minska antalet barn på skolgården. Delar av Vireda kyrkas mark kommer att nyttjas av skola och fritids. Haurida förskola förläggs till Åsens by i maj månad då renoveringen skall genomföras.

Sociala avdelningen

Viktiga händelser under året

- Avdelningen har arbetat med stort omställningsarbete på flera håll för att uppnå budget i balans. Mycket arbete görs för att utveckla nya arbetssätt och mer preventiva och förebyggande insatser.
- Avdelningen har arbetat med NUSO-Nationell uppföljning framtidens socialtjänst samt gjort behovsanalyser för att kunna möta den nya socialtjänstlagen och dess omställning.
- Avdelningen har deltagit i framtagande av upphandlingsunderlag avseende ny gruppbostad i Aneby kommun.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Intäkter	-25 476	-38 307	12 831	-56 374
Personalkostnader	146 607	158 275	-11 667	159 926
Övriga kostnader	53 907	70 972	-17 065	93 143
Nettokostnad	175 038	190 939	-15 902	196 695

Sociala avdelningens utfall för 2024 är 190 939 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse om -15 902 tkr.

Utfallet för sociala avdelningen är högre jämfört med prognos vilket främst beror på något högre lönekostnader. Det högre utfallet jämfört med prognos beror också på högre kostnader för hjälpmedel samt något högre placeringskostnader.

Sociala avdelningen befinner sig i ett ansträngt ekonomiskt läge och avdelningen har under året arbetat aktivt med åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Följande åtgärder gjordes under 2024:

SÄBO

- styra om anställda i pool till ordinarie funktioner från 1 sept. Helårseffekt 1 000 tkr. Effekt 2024: 350 tkr.
- Vakanta tjänster ersätts av deltidanställda, frångå heltid som norm. Helårseffekt 300 tkr. Effekt 2024 150 tkr
- Nattpatrull ute, gå ner i procent – besparing 0,4 årsarbetare. Helårseffekt 200 tkr. Effekt 2024 80 tkr.
- Vid delårsbokslutet 2025 ökade effekten avseende åtgärdsplanen med ytterligare 3 000 tkr för 2025 till följd av lägre kostnader. Fortsatt arbete med att minska tjänstgöringsgrader, arbeta med smart vikariehantering och hålla nere bemanning när verksamheten tillåter. Samt införande av helgtjänster vilket medfört att man kunnat minska bemanning.

Ordinärt boende

- Bemanning minskas med en rad i planeringen vilket sparar cirka 1 årsarbetare. Helårseffekt 500 tkr. Effekt 2024, 300 tkr.
- Två helgtjänster inför från och med hösten. Helårseffekt – 1 000 tkr. Effekt 2024 320 tkr.

- Från hösten, minskar med 4 årsarbetare i schemat. Helårseffekt 2000 tkr. Effekt 2024: 500 tkr
- Ytterligare helgtjänst från hösten. Helårseffekt 500 tkr. Effekt 2024: 150 tkr

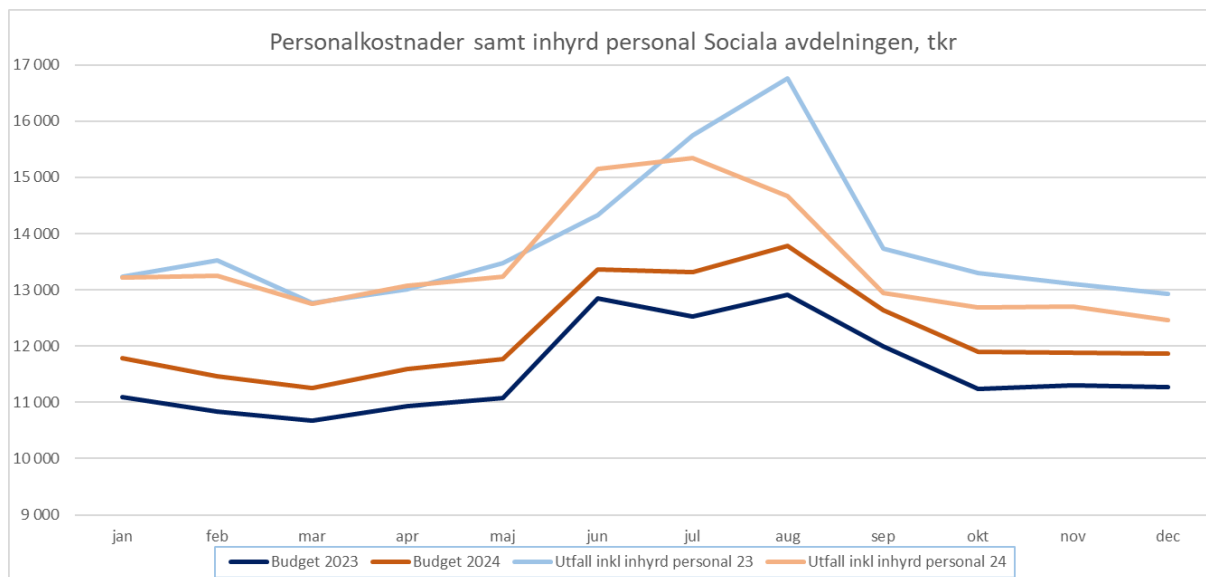
Biståndshandläggare tjänst

- Helårseffekt 780 tkr. Effekt 2024: 300 tkr

Chefstjänst

- Helårseffekt 900 tkr. Effekt 2024: 300 tkr

Personalkostnaderna inom sociala avdelning uppgår till 161 493 tkr för 2024. Vilket kan jämföras med 165 929 tkr för 2023. En minskning med 4 436 tkr trots att det skett en löneökning under 2024.

Analys per verksamhetsområde

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Övergripande sociala avdelningen	8 752	5 126	3 626	8 073
Myndighetsenheten	34 387	43 833	-9 446	44 576
Individ- och familjeomsorg	10 731	10 042	689	9 419
Funktionshinderomsorg	30 521	31 532	-1 011	30 915
Äldreomsorg särskilt boende	42 626	46 087	-3 461	50 299
Äldreomsorg ordinärt boende	28 308	32 435	-4 126	32 894
Hälso- och sjukvård	19 713	21 886	-2 173	20 520
Nettokostnad	175 038	190 939	-15 902	196 695

Övergripande sociala avdelningen

Avvikelsen vid årets slut är +3 626 tkr vilket är i linje med prognos. Den positiva avvikelsen är ett resultat av att man haft statsbidrag, både prestationsbaserad samt övriga. Avdelningen har även köpt MAS tjänst ifrån Eksjö på 40% istället för att ha en anställd MAS, något som minskat kostnaderna under året.

Myndighetsenheten

Avvikelsen vid årets slut är -9 446 tkr och är i linje med prognos. Den negativa avvikelsen är främst ett resultat av högre kostnader än budget inom barn och unga samt inom äldre och FO. Myndighetsenheten vuxen uppvisar ett positivt resultat för helåret. Inom barn och unga beror avvikelsen främst på kostnader inom externa familjehemsplaceringar samt HVB placeringar. Avvikelsen inom LSS och SoL placeringar förklaras av kostnader för externa platser i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS i gruppboende och servicebostad då det saknas lediga platser i kommunens egna boenden. En hemtagning, externt boende, har genomförts under första halvåret. Myndighetsenheten Vuxen positiva avvikelse beror främst på personalkostnader då en tjänst under året varit vakant, högre intäkter än budgeterat för flyktingmottagandet samt inga placeringar inom missbruk.

Individ- och familjeomsorg

Avvikelse för året är +689 tkr och är ett bättre resultat jämfört med prognos. Öppenvården och boendestödet visar en positiv avvikelse om +253 tkr till följd av bidrag samt lägre personalkostnader jämfört med budget. De åtgärder som är gjorda med en ökad samverkan mellan öppenvården och boendestödet har gett resultat. Schemaläggning har anpassats efter behov inom boendestödet och öppenvården styr sina scheman utifrån behov för att minimera övertid och mertid. Verksamheterna arbetsmarknadsenheten samt sysselsättning uppvisar tillsammans en positiv avvikelse för året om +436 tkr. Arbetsmarknadsenheten visar ett överskott främst ifrån sysselsättning. Tvätt/arbetskläder uppvisar en negativ avvikelse med -227 tkr.

Funktionshinderomsorg

Avvikelse för året är -1 011 tkr vilket är i linje med prognosen. Boende och fritidsverksamheter visar ett överskott på +549 tkr. Den negativa avvikelsen beror främst på personlig assistans där det inte finns full budgettäckning för en del ärenden. Samt kostnader för sjuklöner som det inte finns budgettäckning för. Personlig assistans har ett minusresultat på -1 560 tkr för året.

Äldreomsorg särskilt boende

Avvikelsen för året är -3 461 tkr, vilket är något sämre än prognosen. Den negativa avvikelsen är främst ett resultat av att personalkostnader inte ryms inom budget. Man har under året jobbat med bemanningen och personalkostnaderna har succesivt minskat under året. Man har bland annat gjort justeringar i schema utifrån bemanningstal. Man har även avvecklat pool och ersatt dessa med rekrytering av fler timvikarier. Verksamheten har numera även ett flertal helgtjänster som effektiviserat bemanningsplaneringen.

Äldreomsorg ordinärt boende

Avvikelsen är -4 126 tkr vid årets slut. Resultatet är något sämre än prognos. Den negativa avvikelsen är ett resultat av att kostnader för personal inte ryms inom budget även om kostnader minskat under året. Man har under året aktivt arbetat med schema samt planeringen för att få upp nyttjandegraden av arbetstiden. Även här har man infört helgtjänster för att effektivisera bemanningen.

Hälso- och sjukvård

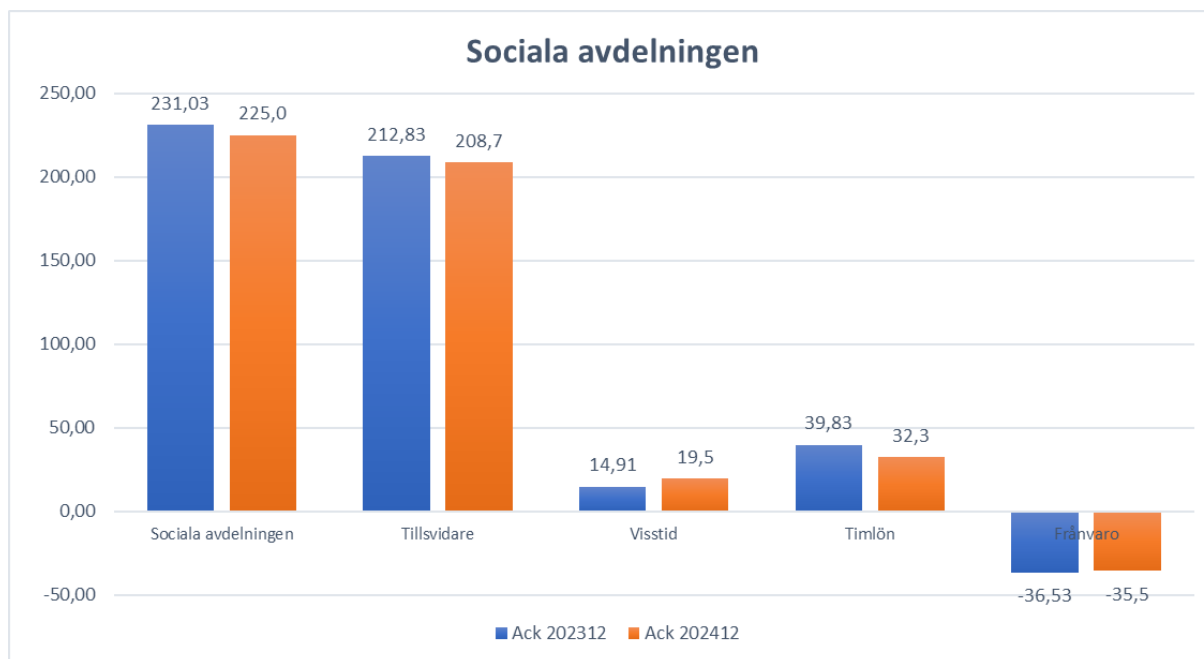
Avvikelsen vid årets slut är -2 173 tkr och är sämre jämfört med prognos. Man har under de första månaderna samt under sommaren varit tvungen att ha höga kostnader för konsulter då det varit svårt att rekrytera. Konsultkostnader som inte rymts inom budget. Utöver konsulterna beror den negativa avvikelsen även på höga kostnader för hjälpmedel och förbrukningsartiklar än budget medger.

Analys av faktiska årsarbetare

Sociala avdelningen har i snitt under 2024 225,0 årsarbetare vilket kan jämföras med 231,0 årsarbetare i snitt under samma period 2023. Minskningen på 6 årsarbetare visar att sociala avdelningen är på god väg mot att minska personalkostnaderna.

Per månad	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	snitt
År 2024	218,8	218,5	223,6	225,7	224,4	245,8	264,4	235,9	216,3	209,9	207,4	209,7	225,0
År 2023	222,2	220,4	225,0	230,4	222,9	251,0	275,7	245,7	225,3	218,1	215,5	220,1	231,0
Förändring	-3,4	-1,8	-1,4	-4,6	1,5	-5,2	-11,3	-9,8	-9,0	-8,1	-8,1	-10,4	-6,0

(+ökning/-minskning)

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv: Attraktiv kommun

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska utifrån sitt grunduppdrag ge insatser och tjänster som skapar trivsel, engagemang, delaktighet och trygghet

Bedömningen är att målet i **hög grad** kommer att uppnås 2024 då det sker mycket värdeskapande arbete med de strategiskt viktiga områdena

- Vi ska ha ett Salutogent förhållningssätt som stärker individens egna förmågor, självständighet och ansvar
- Vi ska jobba i samverkan/team med individanpassade insatser utifrån Individens Behov i Centrum
- Vi ska ge individen möjlighet till inflytande och delaktighet och vi ska inhämta deras synpunkter på våra insatser

Brukarundersökningen inom Äldreomsorgen är genomförd och verksamheten tar nu in resultaten i sin fortsatta verksamhetsutveckling. Hemtjänsten har under året aktivt arbetat med att utveckla rutin för genomförandeplan där fokus lagts på att den enskilde ska göra så mycket den förmår själv och att vi ska vara stödjande funktion i den processen. Arbetet har gjorts i samverkan med myndighet för att också tydliggöra rollerna mellan verkställighet och myndighet där uppföljning av beslut är en viktig del för att Esther ska få rätt stöd och hjälp.

Verksamheten har arbetat med att utveckla rollen fast omsorgskontakt kopplat till arbetet med genomförandeplaner och den ökade samverkan mellan biståndshandläggare och verkställighet. Arbetet har börjat ge resultat genom förbättrad planering av insatsen inom verkställigheten där Esther är delaktig i hur det ska utföras, individens behov i centrum.

Särskilt boende har under 2024 också arbetat med att Esther ska ha en genomförandeplan och kopplat till det utvecklat team samverkan så all berörd personal ska ha kunskap om Esthers behov.

Utifrån ny socialtjänstlag har avdelningen utrett och tittat på alternativ till ej biståndsbedömda insatser som kommer behöva hanteras och fattas beslut om under våren 2025.

Arbetet med att minska ensamhet har pågått under året och ny arena för möten, Källan, har skapats i samverkan med civilsamhället i fritidsgårdens lokaler. Utöver denna har ett antal aktiviteter gjort på olika platser i kommunen.

Inom myndighets enheten har ett stort arbete kring ökad samverkan som inkluderar öppenvården, boendestödet och skolan skett. Målet med arbetet är att arbeta för ökade tidiga insatser och minskade placeringar. Arbete är också påbörjat kring förberedelser för Nya socialtjänstlagen genom NUSO, Nationell Uppföljning av Socialtjänsten Omställning, inom barn och unga. Verksamheterna har satsat på utbildning för att i större utsträckning klara observations uppdrag på hemmaplan samt utvecklat familjebaserat arbete/föräldrastöds utbildningar.

Fortsatt utveckling sker kring familjecentralerna och de besök som sker i samverkan mellan kommun och region hos alla föräldrar som får barn med uppföljning efter åtta månader. Detta är en väg till att skapa tillit till socialtjänsten vid eventuella framtida behov hos en familj. Förbättrade möjligheter ges också när familjecentralen byggs om och miljöer skapas så alla samverkande parter kan ge bästa stödet för familjer.

Inom omsorgen har habiliterings ersättningen utbetalas vilket ger ökad motivation hos brukarna att delta sin tid på daglig verksamhet. Inom daglig verksamhet sker också en ökad kontakt med näringslivet för att tillskapa större andel platser som kan bli utflyttad daglig verksamhet.

Inom hälso- och sjukvården har utlagd läkarmottagning införts på särskilt boende vilket är en efterlängtat samverkan för Esthers bästa. Målet är att kunna öka de preventiva insatserna så Esther kan få sin vård tillgodosedd där kommun och primärvård är väl förberedda och kan hantera såväl palliativ som annan avancerad vård utan att Esther behöver besöka slutenvården.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun.	3,5	4,04	Boendestöd 2024 - Får den hjälp du vill ha och behöver. 76 %, 3,8 Servicebostad 2024 - Får den hjälp du vill ha och behöver. 75%, 3,75 Hemtjänst 2024 - sammanlagda nöjdheten (mycket nöjd eller ganska nöjd) 95%, 4,75 SÄBO 2024 .- Sammanlagda nöjdheten (mycket nöjd eller ganska nöjd) 77%, 3,85
	De tio indikatorerna för palliativ vård ska uppnås till minst 85%	10	4	Antalet registrerade dödsfall för 2024 är 25 st. Av de totalt tio indikatorerna som följs upp når 4 st upp till målet över 85% och tre indikatorer ligger på en nivå av 75%-85% två på strax under 70% och en indikator på 50 %.
	Minska fallolyckor i relation till föregående år.	398	372	Antalet rapporterade avvikelser fall har minskat från något under 2024 jämfört med 2023.

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska bedriva en kostnadseffektiv verksamhet

Bedömningen är att målet i låg grad är uppnått under 2024 då avdelningen arbetar långsiktigt med att bryta kostnadsutvecklingen.

Avdelningen behöver utifrån rådande situation fortsätta med omställningsarbete till nya arbetssätt och preventiva åtgärder för att nå till en anpassad ambition och budget i balans.

- Vi ska jobba för att alla medarbetare ska vara delaktiga i att utveckla nya och flexibla arbetssätt
- Vi ska arbeta med Långsiktighet och återbruk för att beakta Hållbarheten
- Vi ska jobba för att alla medarbetare ska ha kunskap och förståelse för de ekonomiska förutsättningarna

Avdelningen har under året inte kunnat arbeta med full delaktighet så som man önskar i omställningen gällande budget i balans. Målet för 2025 är att ha fokus på hållbar omställning där medarbetare får stöd i processer att tänka nya arbetssätt men också kunna delges ansvar i ekonomi genom att vara delaktiga i planering av resurser, få kunskap om kostnader för t.ex. inköp av material och även tänka återbruk och hållbarhet.

Det har under 2024 skapats kunskap och intresse för omställningsarbete, att arbeta mer förebyggande och att i samverkan se helheter som ger effekt för fler målgrupper.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Prognosen för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %	91,2 %	

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska vara en attraktiv och en hälsofrämjande arbetsplats

Bedömningen är att målet **till viss del** kommer att uppnås 2024

Det finns fortsatt stora utmaningar kring rekryteringsbehoven inom vård och omsorg när andelen äldre ökar men avdelningen arbetar med många olika åtgärder gällande strategierna:

- Vi ska jobba med kompetensförsörjning och kompetensutveckling för att alla ska ha de bästa förutsättningarna för uppdraget- kompetens, mod och mandat
- Vi ska jobba för ett engagerat, närvarande och tillitsfullt ledarskap
- Vi ska jobba för ett delaktigt och professionellt medarbetarskap
- Vi ska arbeta med ett systematiskt arbetsmiljöarbete och Friskfaktorer för att få ett Hållbart arbetsliv

Alla verksamheter har tagit fram åtgärder utifrån det aktuella resultatet och arbetat vidare med sina arbetsgrupper med syfte att såväl bibehålla ett gott resultat som utveckla det som behöver bli bättre där friskfaktorer ska vara grunden i arbetet.

Handledning har satts in kopplat till ledningsgruppen för att stödja och hjälpa processen kopplat till omställning och vidare utveckling av ledningsgruppens funktion. Insatsen har avslutats vid årsskiftet. Handledning har också upphandlats för myndighet och öppenvård som ett led i att klara mer avancerade insatser på hemmaplan.

Avdelningen har utifrån rådande läge en ansträngd situation i organisationen då kraftfulla åtgärder som har gjorts skapat oro hos medarbetare. Det har ställt höga krav på chefer att verkställa fattade beslut och ha

dialoger i arbetsgrupperna för att skapa lugn och förståelse för vad som gjorts.

Avdelningen har haft ett aktivt och hållbart arbete med sjukfrånvaron där chefer har löpande uppföljningar med medarbetare för att ha kunskap och förståelse för vad som orsakar frånvaro och vilka åtgärder som behöver göras för varje medarbetare.

Avdelningen har aktivt arbetat med att minska övertiden vilket gynnar både ekonomi och den enskilde medarbetaren. Övertid och hög sjukfrånvaro kan ha ett samband vilket nu avdelningen följer för att se så att utvecklingen inte går åt fel håll.

Avdelningen arbetar vidare för att hitta alternativ till hur kompetenshöjande insatser kan ske kopplat till verksamheternas krav att följa 11 timmars dygnsvila. Det innebär bland annat att digitala alternativ tas fram samt att det finns fler utbildningstillfällen att välja på generellt sett så medarbetare kan välja det alternativ som passar bäst utifrån schema och bemanning.

Avdelningen ser behov av att på ett mer strukturerat sätt arbeta med utveckling av insatser kopplat till kompetensförsörjning. Det handlar om att säkerställa att vår personal har rätt kompetens, att vi arbetar för god arbetsmiljö och förstår vår roll i sammanhanget där vi alla är en bärare av god samverkan och kan anpassa insats efter behov och därmed bli en attraktiv arbetsplats.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Hållbart medarbetarengagemang (HME), index.	85	72,6	Resultat från årets medarbetarenkät, Sociala avdelningen totalt. HME totalt 2024: 72,6 (2023: 74,9) HME Motivation 2024: 73,1 (2023: 76,5) HME Ledarskap 2024: 66,8 (2023: 68,7) HME Styrning 2024: 77,8 (2023: 79,6)
	Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	5,9 %	7,24 %	Den totala sjukfrånvaron 2024 för SoA är 7,24%. Av den totala sjukfrånvaron var 26,41% långtidsfrånvaro(över 60dagar) och resten, 73,59% korttidsfrånvaro.
	Medarbetarnas uppfattning om sin kompetens och kunskap för uppdraget ska vara mycket god.	95 %	95 %	Resultat från årets medarbetarenkät, ligger kvar på samma nivå som föregående år. Resultatet för hur kompetensen tas tillvara ligger på 79% och låg 2023 på 82%.
	Öka chefernas förutsättningar att leda och ansvara för sina verksamheter	78 %	46 %	Resultat från årets medarbetarenkät. Resultatet är lägre än 2023 då det låg på 63%.

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska, tillsammans med andra arbeta systematiskt med utvecklingen av insatser och verksamhet

Bedömningen är att målet **till viss del** kommer att uppnås 2024 och mycket arbete görs kring strategierna men mycket behöver också förstärkas

- Vi ska jobba för en Tillitsbaserad- och Lärande organisation där alla medarbetare är delaktiga i ett systematiskt utvecklingsarbete av insatser, arbetsmiljö och kostnadseffektivitet
- Vi ska jobba med att involvera användare och andra parter i utvecklingen av verksamheterna
- Vi ska jobba för att stärka och vidareutveckla mobila och digitala arbetssätt
- Vi ska i samverkan med andra jobba med ett preventivt arbete för att förebygga risker för ohälsa

Digitaliseringsarbetet pågår i samverkan med höglandsförbundet genom förberedande arbete där

strukturer byggs som ska underlätta införande av AI tjänster. Utvecklings arbete sker även inom Combine förvaltningen där arbete pågår med att ta fram gemensamma e-tjänster som ska underlätta kontakten med medborgarna samt arbete med omställningen till ny socialtjänstlag. I pågående omställningsarbete förbereds införande av läkemedels automater och möjlighet till att genomföra social tid på annat sätt.

Antuna har under hösten 2024 installera nytt larm på Antuna vilket ger nya möjligheter till individuella lösningar för brukare då alla har olika behov. Avdelningen förbereder även upphandling av ny och säkrare nyckelhantering.

Som stöd för det systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet med löpande uppföljning och utveckling, har den nya produkten startats upp i Stratsys och förbereds för uppstart 2025. Arbete sker även kopplat till avvikelser för att ge möjlighet till systematiskt förbättringsarbete kopplat till Esther samt fortsatt arbete med nya arbetssätt.

Mycket arbete pågår kring samverkan som stärker våra preventiva insatser och vi strävar allt mer för att involvera användarna i våra utvecklingsarbeten. Inom boendestödsverksamheten sker allt fler insatser i grupp. Det ger människor möjlighet att träffa andra i liknande situation och som kan leda till egna initiativ. Avdelningen arbetar framåt för ökad samverkan med hälsocenter i syfte att kunna se var individen bäst kan få sina behov tillgodosedda inom kommunen och region.

Verksamheterna har arbetat med att utveckla teamarbetet runt Esther genom att ta fram tydligare rutiner där BPSD, beteendemässiga och psykiska symptom vid demens, och Senior alert, verktyg för vårdprevention, blir verktyg att använda på ett mer strukturerat sätt för att arbeta preventivt men även kunna ge rätt insatser utifrån Esthers behov. Arbete sker även med trygg hemma som insats som alternativ till korttidsplats där teamarbetet och samverkande bedömningar gör att rätt Esther får rätt insats, på rätt plats, i rätt tid till rätt kostnad.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Medarbetarna uppfattning av att de deltar aktivt i utvecklingen av verksamheten ska vara god.	89 %	89 %	Resultat från årets medarbetarenkät, ligger kvar på samma nivå som 2023.
	Andelen 80+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende	24 %	26 %	

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: Sociala avdelningen ska bidra till en hög livskvalitet och en hållbar livsmiljö i samhället

Bedömningen är att målet i **hög grad** kommer att uppnås 2024. Mycket arbete görs utifrån strategierna

- Vi ska arbeta för att minska klimatpåverkan
- Vi ska bidra till att skapa förutsättningar för att alla ska kunna vara delaktiga i det demokratiska samhällslivet

Verksamheterna har ett pågående arbete med att ta fram plan och rutiner för kontinuitetsplanering vid bortfall av el, extrema väder händelser mm. Avdelningen har under året införskaffat krislådor som finns för verksamheterna att tillgå vid en eventuell kris. Avdelningen har fortsatt arbete i samverkan gällande psykisk hälsa, suicidprevention och utvecklat nya rutiner för våld i nära relation.

Medvetenhet om miljön börjar öka i verksamheterna där inköp och användning av förbrukningsmaterial blivit en prioriterad fråga. Arbete sker i samverkan med kosten för att optimera leverans av matdistribution samt arbete med matsvinn på särskilt boende.

Arbete har påbörjas med vidareutveckling av hemsidan och öka tillgängligheten i syfte att öka den enskildes delaktighet och självständighet i att nå information.

Under våren 2024 har utvärdering gjorts av de aktiviteter som genomförts av Vuxenskolan inom det Idéburna offentliga partnerskapet. Brukarna är nöjda och de har bidragit med nya önskemål som avdelningen ska arbeta vidare med. Arbetet framåt bygger på fortsatt arbete tillsammans med ideella organisationer då utgångspunkten är att utveckla befintliga mötesplatser i samverkan.

Aneby kommun ingår i ett ledarutvecklingsprogram mellan kommuner och regionen för gemensam utveckling och samsyn för att möta framtidens behov och omställning med syfte att se vad som är det bästa för Esther.

Arbete med hållbarhet behöver fortsatt ske i samverkan med andra för att skapa en övergripande struktur för hela kommunen. Genom aktivt arbete inom området kan vi minska behov och utsatthet och istället arbeta förebyggande och i samverkan planera för anpassade preventiva åtgärder i Aneby kommun avseende både social och miljö påverkan.

Inom ramen för läns arbete kopplat till område vuxen sker nu en satsning på att utbilda hälsoguider vars syfte är att bli en betrodd medmänniska som genom både frivillig insats och arvoderade uppdrag bidrar till att minska och motverka segregation och ojämlik hälsa. Resultatet blir förbättrade levnadsvanor och hälsa. Vi hoppas kunna göra något av detta även Aneby så vi kan nå fler målgrupper.

Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
 Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun.	3	4,01	Boendestöd 2024 – Du får bestämma om saker som är viktiga för dig? 67 %, 3,35 Servicebostad 2024- Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma? 83%, 4,15 Särskilt boende ÄO 2024 - Hänsyn till önskemål om hjälpens utformning (alltid eller ofta) 76%, 3,8 Hemtjänsten 2024 - Hänsyn till önskemål om hjälpens utformning (alltid eller ofta) 95%, 4,75

Framtiden

Det som kommer prägla framtiden för socialtjänsten är omställningen till ny socialtjänstlag samt fortsatt samverkan med regionen kopplat till nära vård. Det kommer vara en tid då vi både ska sluta göra en del av det gamla samtidigt som vi ska implementera det nya. Fokus kommer behöva vara att tillsammans med andra avdelningar inom kommunen och andra myndigheter samt civilsamhället utanför kommunen verka för att medborgarna får rätt insatser, i rätt tid, av rätt utförare på rätt plats till rätt kostnad. Vi kommer behöva ägna tid åt att vara informativa och motivera våra medborgare till eget ansvar för sina behov och för egen del utveckla tjänster som är lätt tillgängliga och anpassade för olika situationer. Vi ska försäkra oss om att vi har rätt kompetens i vår organisation men även bygga samverkan som gör att vi tillsammans med andra klarar av vårt framtida uppdrag. Vi kan genom att skapa mötesplatser där människor möts finna nya sätt att minska ensamhet, öka trygghet och skapa möjligheter för kunskapsutbyte över generationsgränser. Vi behöver framåt våga vara modiga och utmana oss i att tänka nytt men då också ta tillvara medborgarnas egna tankar om vilka behov man efterfrågar stöd och hjälp med.

Avdelningen kommer behöva ha fokus på att satsa på insatser som är beprövade och som vi vet gör skillnad. Genom tydligare styrning mot målen kommer kvalitet och ekonomi följas åt och vi följer då vårt uppdrag. Avdelningen behöver aktivt involvera alla medarbetare i arbetet för att skapa delaktighet, förståelse och kunskap om uppdraget som är att tillsammans göra det bästa för Esther och Sigge.

Avdelningen behöver ta tillvara och bygga goda relationer med övriga kommuner i länet för att kunna erbjuda våra medborgare samma möjligheter men där vi inte själva kan tillhandahålla kompetens och kunskap. Det gör att vi blir en attraktiv kommun att både verka och bo i men också ses som en god samverkans part i framtidens fortsatta utveckling av social välfärd.

Målsättningar för avdelningen för 2025 är att möjliggöra ökad brukartid och införa nya arbetssätt inom

hemtjänsten för ökad effektivitet. Öka införande av tjänster kopplat till välfärdsteknik som effektivisera insatserna såsom läkemedelsautomater, larm och digitala alternativ för kommunikation. Avdelningen har även målsättningen att aktivt arbeta med förebyggande insatser för att hålla nere placeringar och men även generellt för alla målgrupper. Säkerställa användande av evidensbaserade insatser som vi vet gör skillnad i vår strävan att för medborgare som har behov av vårt stöd ska kunna få ett värdigt liv och känna välbefinnande. Avdelningen ska även arbeta med uppföljning av insatser och motivera till självständighet och eget ansvar men också verka för ökad samverkan så att bästa stöd erhålls men också för att tillsammans planera framtidens sociala välfärd och hälso- och sjukvård.

Samhällsbyggnadsavdelningen

Viktiga händelser under året

I början av året rekryterades en ny säkerhetssamordnare som finns på plats sedan mitten av augusti. Detta blir en förstärkning i kommunens arbete med brottsförebyggande frågor, internt skydd, civilt försvar och krisberedskap. Säkerhetssamordnaren arbetar nära beredskapssamordnaren. Utökningen med den tillkommande tjänsten finansieras helt av statliga medel genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Tillsyn av tobak och nikotinfria produkter hanteras av samhällsbyggnadsnämnden och avdelningen sedan 1 januari 2024. Det tillkommande tillsynsområdet har inneburit mycket tid som lagts på inläsning, framtagning av information till kommunens webb, skapande av e-tjänster och rutiner/checklistor inför tillsynsbesöken.

Ett stort arbete har lagts på livsmedelstillsynen där en omklassning har gjorts på samtliga livsmedelsanläggningar för att anpassa mot det nya riskklassningssystemet som Livsmedelsverket tagit fram. Arbetet med omklassningen har genererat en reduktion i den tillsynsskuld som finns på livsmedel samt gett nya tillsynsintervall för samtliga objekt. Övergripande innebär detta att färre tillsynsbesök behöver genomföras per år.

Under året har arbete genomförts med att upphandla och ta fram ett nytt FIP-fordon, alltså fordon för första insatsperson hos räddningstjänsten. Fordonet sattes i drift i slutet av september.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Intäkter	-2 924	-4 716	1 792	-4 101
Personalkostnader	12 441	12 625	-184	11 375
Övriga kostnader	5 777	7 115	-1 338	8 720
Nettokostnad	15 295	15 023	271	15 995

Analys per verksamhetsområde

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Plan- och byggheten	3 584	3 358	226	4 736
Miljöenheten	2 190	2 113	76	2 037
Räddningstjänsten	9 522	9 552	-31	9 222
Nettokostnad	15 295	15 023	271	15 995

Plan- och byggheten

Avvikelsen är 226 tkr. Den positiva avvikelsen är främst ett resultat av något högre intäkter samt lägre personalkostnader än budget.

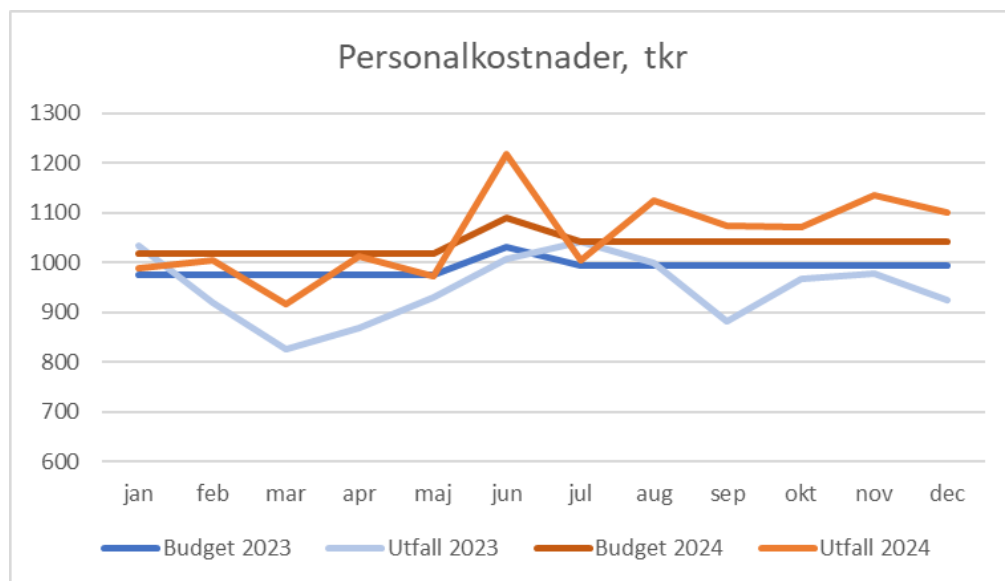
Miljöenheten

Avvikelsen är +76 tkr och är ett resultat av lägre personalkostnader till följd av föräldraledighet. Även här är det högre intäkter samt lägre personalkostnader som ligger bakom avvikelsen.

Räddningstjänsten

Avvikelsen är -37 tkr. Avvikelsen är sämre jämfört med prognos och beror på högre övriga kostnader än prognostiserat. Både räddningstjänsten samt totalförsvaret och samhällsskydd har haft högre intäkter då man sålt tjänster i högre utsträckning än budgeterat.

Personalkostnaderna inom samhällsbyggnadsavdelningen var 12 625 tkr under 2024 vilket kan jämföras med 11 374 tkr under 2023. Skillnaden kan förklaras av dels en årlig löneökning samt att man utökat en tjänst där man får statsbidrag för att täcka lönekostnaderna.

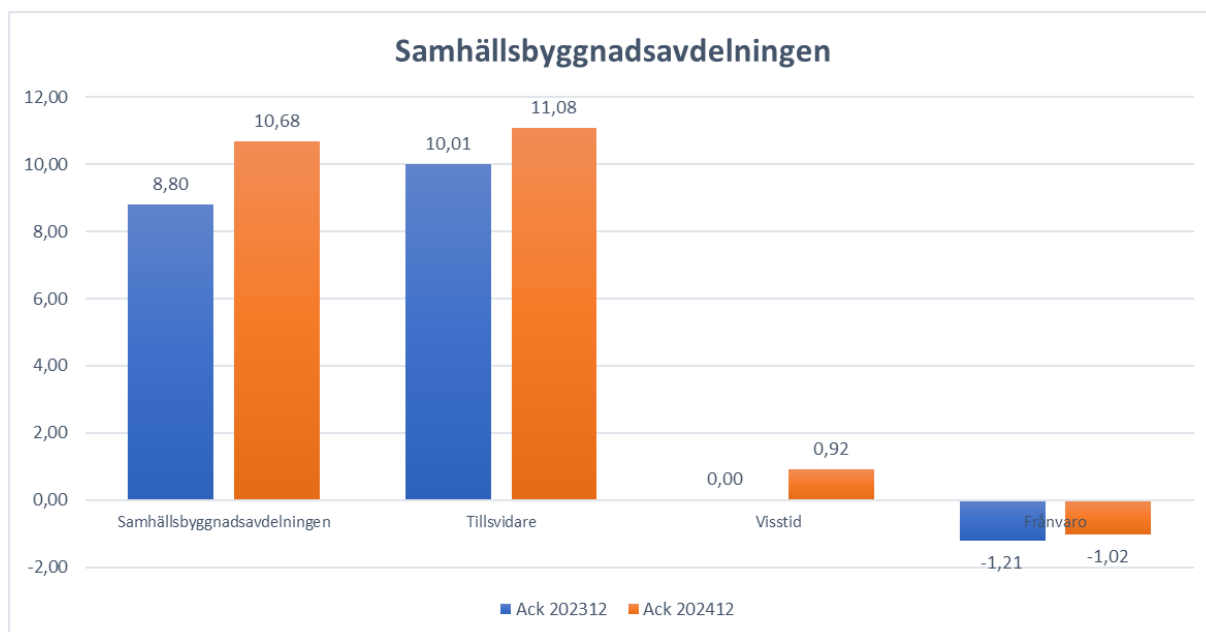
Analys av faktiska årsarbetare

Grundbemanningen har varit 10,7 heltidstjänster på avdelningen (0,3 av samhällsbyggnadschef ligger hos kommunledning/kommunövergripande). Avdelningen har en visstidsanställd på 1,0 till följd av föräldraledighet (ack visstid 0,8).

Från augusti ökade bemanningen med ytterligare en tjänst, till 11,7 tjänster, genom den tillkommande säkerhetssamordnaren, vilken fullt ut finansieras av statliga medel.

Per månad	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	snitt
År 2024	10,1	10,4	10,2	10,3	10,4	10,4	10,2	10,9	11,3	11,2	11,3	11,4	10,7
År 2023	8,6	7,7	9,1	9,0	8,3	8,8	9,8	8,0	8,6	9,5	9,3	9,0	8,8
Förändring	1,5	2,7	1,1	1,3	2,1	1,6	0,4	2,9	2,7	1,7	2,0	2,5	1,9

(+ökning/-minskning)

Uppföljning av verksamhetens mål

Sammanfattningsvis är måluppfyllelsen mycket god. Ekonomin är i balans med ett prognostiserat överskott för året. HME-värdet i medarbetarenkäten är historiskt högt. Sjukfrånvaron är i stort obefintlig. I den kundenkät som går ut i många ärenden har NKI-värdet sjunkit jämfört med föregående år, men är fortfarande klart över målsättningen. Målsättningen nås inte fullt ut för tillsynsarbete inom miljö- och livsmedelsområdet där 89 procent av tillsynsbesöken har genomförts under året. Det är en klar förbättring jämfört med ifjol men fortsatt en bit kvar till fullt genomförande utifrån samhällsbyggnadsnämndens tillsynsplan.

Perspektiv: Attraktiv kommun

Avdelningens mål: Den lokala kraften i form av medborgarnas delaktighet och medverkan i den egna ortens/bygdens utveckling tas till vara.

Genom medborgarmöten, planprocessen och andra typen av möten arbetar samhällsbyggnad för medborgarnas delaktighet och medverkan. Samhällsbyggnadsavdelningen arbetar också med många av de medborgarförslag som inkommer till kommunen.

Under april genomfördes medborgarmöte för Hullaryd och Lommaryd. Mötet i Hullaryd lockade 40 invånare. Ny film om Aneby kommun visades och därefter presenterades Leader Astrid Lindgrens Hembygd. Andra ämnen som avhandlades under kvällen var skötsel och utsmyckning av utemiljöer, kollektivtrafik och drivmedelsfrågor, krisberedskap samt återvinning och avfall.

I början av maj hölls medborgarmöte i Marbäck. Ungefär 20 invånare deltog. Förändringarna inom avfallsområdet informerades kring. Krisberedskap berördes liksom kollektivtrafik och läget i kommunens skolor och förskolor. Frågor kring den förstörda bron vid Stalpet lyftes också, likaså kommunikation och information kring såväl mötet som sådant som i stort i olika frågor.

Till medborgarmötet i Sunhult i oktober kom 45 invånare. Bland annat presenterades Trafikverkets studie för väg 32 liksom kommunens arbete med krisberedskap. Skötsel och utemiljö berördes och deltagarna

fick rösta på vilka lökar som ska planteras i samhället till våren. I november slöt 20 invånare upp till mötet i Haurida. Avfall, kollektivtrafik, beredskap och vindkraft var några av de frågor som behandlades och diskuterades under mötet.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Andelen inkommande och avslutade ärenden ska vara i balans.	1	1,06	Under året inkom och initierades totalt 979 ärenden. Samtidigt avslutades 1 046 ärenden.
	Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun.	3,5	4,4	Betyget var 4,4 av maximala 5,0 i helhetsomdöme av handläggningen i den enkät som går ut till verksamhetsutövare, sökande med flera inom samhällsbyggnads verksamhetsområden. Svarsfrekvensen var dessvärre mycket låg, precis över 20 procent.

Perspektiv: God ekonomi

Avdelningens mål: Verksamhetsmålen och budget i balans uppnås.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Prognosen för verksamhetens kostnader är inom tilldelad ram.	100 %	101,8 %	

Perspektiv: Medskapande arbetsplats

Avdelningens mål: Avdelningen har hög arbetstillfredsställelse med meningsfullt och utvecklande arbetsinnehåll samt bejakar medarbetarnas hälsa och livssituation.

Under slutet av året har arbetats med rekrytering av nya deltidsbrandmän. Två kvinnor och en man kommer att utbildas och slussas in i verksamheten under 2025.

Tillit och förtroende är grunden i arbetet för en bra och positiv arbetsplats. Fokus på det dagliga arbetet. Värdegrunden med öppenhet, utveckling och ansvar är viktiga hörnstenar i att vara en attraktiv arbetsgivare. Samhällsbyggnadsavdelningens HME-värde, hållbart medarbetarengagemang, ligger i årets medarbetarenkät på 91,9, vilket är ett fantastiskt bra och historiskt högt resultat.

	Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
	Hållbart medarbetarengagemang (HME), index.	83	91,9	HME-värdet har förbättrats ytterligare. 91,9 är det högsta någonsin. Fördelat är resultatet för motivation 94,2, styrning har 89,2 och ledarskap 92,5.
	Sjukfrånvaron i procent, totalt inklusive kort- och långtidsfrånvaro	3 %	0,78 %	Sjukfrånvaron har varit väldigt låg under året, ingen långtidssjukfrånvaro.

Perspektiv: Värdeskapande processer

Avdelningens mål: Avdelningen arbetar med ett kontinuerligt förbättringsarbete, god omvärldsbevakning och effektiva processer.

Samverkan är en viktig del i såväl utvecklings- och förbättringsarbetet som i omvärlds- och framtidsbevakningen. För några år sedan startades "Byggsamverkan Jönköpings län" upp. Det är ett samarbete mellan kommunerna i Jönköpings län som syftar till att samordna och effektivisera bygglovsverksamheten i länet. Miljösamverkan Jönköpings län är i mångt och mycket modell för uppbyggnaden av byggsamverkan. Arbetet leds på tjänstepersonnivå av en styrgrupp som består av bygglovscheferna i länets kommuner och det finns en regional samordnare på en halvtidstjänst som håller ihop byggsamverkan.

Inom kart- och GIS-verksamheten finns ett gällande avtal med Metria och Sweco samtidigt som arbetet påbörjats med att närma sig högländskommunerna och samverkan dem emellan inom ramen för Högländsförbundet och Högländets IT. Arbetet fortgår och behöver intensifieras framöver.

Under våren har RäddSam F- kontoret arbetat fram RäddSam F 2.0, som trädde i kraft 1 juli. Grunden till att arbetet drogs igång var bland annat att de mål som satts i verksamhetsplanen inte nås och att prioriteringarna mellan arbetstiden lokalt i den egna organisationen och RäddSam F blev svår att förhålla sig till. Bedömningen var också att förändrade scheman och ökad arbetsbelastning lokalt kommer göra dessa prioriteringar än mer problematiska framöver. Grundtanken i den nya organisationen är mer procent på färre personer så att det ska bli lättare att planera sin arbetstid både lokalt i den egna organisationen och mot RäddSam F. Det kommer också att arbetas mer med tydliga projektuppdrag under begränsad tid som därefter förs in i driftorganisationen. Förhoppningen är att framåt både kunna arbeta i den dagliga driften men också mer proaktivt när det gäller utveckling och förändringar i omvärlden. Det har också setts över hur mycket varje organisation bör bidra med utifrån kommunens storlek och därefter har rollerna fördelats utifrån denna fördelningsnyckel. Viktigt både för insyn och delaktighet. Alla organisationer inom RäddSam F har fått nominera personer till de olika rollerna.

Kommunens räddningschef kommer främst att arbeta som verksamhetsansvarig för myndighetsutövning inom RäddSam F och med det fortsatta arbetet med utvecklingen av RäddSam F 2.0 tillsammans med resterande i ledningsgruppen.

Genom kommunens ställföreträdande räddningschef bistås med ett av fem vakthavande befäl till den gemensamma ledningscentralen. Denna ledningscentral ansvarar för styrning och utalarmering av räddningstjänstresurser i 30 kommuner i Småland och Blekinge.

Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
 Bygglövsansökningar ska hanteras inom fem veckor från fullständig ansökan.	85 %	91 %	Totalt 65 bygglövsansökningar inkommit. Av dessa är 55 relevanta och hanterade, några ansökningar var inte lovpliktiga, några har återkallats och några är pågående ärenden. Samtliga ärenden med beslut har hanterats inom tio veckor, som plan- och bygglagen föreskriver.
 Värmepumpsanmälningar ska hanteras inom två veckor från fullständig ansökan.	85 %	96 %	I 96% av fallen (25 av 26 ärenden) har ärendena handlagts inom två veckor. En värmepump handlades på tre veckor pga semester. Genomsnittstiden för handläggning av inkomna ärenden är sex dagar.

Perspektiv: Hållbart samhälle

Avdelningens mål: Avdelningen arbetar för hållbara samhällen utifrån perspektiven god infrastruktur och miljö där tryggad bostadsförsörjning och goda villkor för människor och miljö ingår.

Under 2024 har 489 personer under 43 tillfällen utbildats genom räddningstjänstens försorg, inom brand och olycksfall. Jämn fördelning av de utbildade mellan kommunanställda och externa.

Totalt larmades räddningstjänsten ut på 173 insatser under året, vilket är en minskning med 22 insatser jämfört med 2023. Inom Aneby kommun larmades räddningstjänsten på 131 insatser, vilket är en minskning med 17 insatser jämfört med året innan. 42 insatser gick till annan kommun, vilket också är en minskning, sex färre insatser i förhållande till 2023.

Tillsyn av tobak och nikotinfria produkter hanteras av samhällsbyggnadsnämnden och avdelningen sedan 1 januari 2024. Det tillkommande tillsynsområdet har inneburit mycket tid som lagts på inläsning, framtagning av information till kommunens webb, skapande av e-tjänster och rutiner/checklistor inför tillsynsbesöken. Länsstyrelsen gjorde revision av området i maj utan några större anmärkningar. Under slutet av året förbereddes det för att även ta över alkoholtillsynen från kommunstyrelsen och sociala avdelningen.

Rapportering har skett utifrån åtgärdsprogrammet "Anpassning till ett förändrat klimat", som är ett av de fem länsgemensamma åtgärdsprogrammen. Samhällsbyggnad har också hållit i en arbetsgrupp för kommunövergripande klimatanpassningsarbete.

För Furulids naturreservat har sökts markåtkomstbidrag. Markåtkomstbidraget är tillgängligt där naturreservat tillskapats samtidigt som skogen därmed har tagits ur någon form av produktion. Länsstyrelsen har varit behjälplig i val av värderingskonsult. Resultatet av värderingen har lämnats och Naturvårdsverket väntas fatta beslut om och utbetala markåtkomstbidraget i början av 2025.

Ett stort arbete har lagts på livsmedelstillsynen där en omklassning har gjorts på samtliga livsmedelsanläggningar för att anpassa mot det nya riskklassningssystemet som Livsmedelsverket tagit fram. Arbetet med omklassningen har genererat en reduktion i den tillsynsskuld som finns på livsmedel samt gett nya tillsynsintervall för samtliga objekt. Övergripande innebär detta att färre tillsynsbesök behöver genomföras per år. 112 timmar av tillsynsskulden har arbetats av, 104 timmar återstår.

Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommentar
 Tillsynsbesök hos verksamhetsutövare i enlighet med tillsynsplaner inom miljö, hälsoskydd och livsmedel.	100 %	89 %	För året var det 110 planerade tillsynsbesök och 98 genomfördes (motsvarar 89%). 22 olika aktiviteter planerades också vid sidan av tillsynen. Av dessa genomfördes 14 helt, tre genomfördes delvis och tre genomfördes inte alls.
 Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun.	3		
 Minst 60 procent av tillsynsbesöken inom livsmedelskontrollen ska vara oanmälda.	60 %	52 %	Något fler verksamheter än beräknat krävde i förväg anmält besök.

Framtiden

Med begränsade resurser svarar avdelningen för en god måluppfyllelse, inte minst genom en hög kompetens och låg personalomsättning. Mest utmanande och där personella resurser främst saknas är inom såväl det miljöstrategiska arbetet som kring arbetet med ett förändrat klimat med exempelvis ras och skred, skyfall och översvämningar. Behovsutredningen inom miljö-, hälsoskydd och livsmedel visar ett underskott och behov om ytterligare omkring en tjänst, framförallt avseende myndighetsutövning med tillsyn och kontroll. Utöver behov av tillkommande resurser behöver fortsatt effektiviseringar hittas, inte minst inom vissa administrativa processer, för att frigöra tid till mer komplexa uppdrag. Resurser ska användas där de ger mest nytta och effekt.

Det är viktigt att intensifiera planarbetet för att ta fram och möjliggöra för fler bostadstomter och för mer industrimark. När väl lågkonjunkturen ger med sig behöver kommunen kunna erbjuda mark i olika former för såväl inflyttning som företagsetableringar.

Krisberedskapsarbetet har förändrats och blivit oerhört mycket mer omfattande och komplext under senaste året med alltifrån krigsplacering till säkerhetsskydd och signalskyddsarbete. Kriget i Ukraina har ytterligare påskyndat arbetet. Till största del finansieras området av staten genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och ökade anslag till kommunen har också resulterat i en utökning med en säkerhetssamordnare till kommunen. Det senare förbättrar och förstärker kommunens arbete betydligt inom området.

Inom samhällsbyggnadsområdet finns stora möjligheter och utmaningar de närmsta åren. Nya verksamhetssystem och nya arbetssätt kommer att krävas för att tillgodose krav och förväntningar. AI nämns generellt som en stor möjlighet inom just samhällsbyggnad. Det kommer också att krävas en allt högre grad av samverkan och samarbeten, exempelvis med grannkommuner, inte minst för att säkerställa kompetens och för att klara allt mer komplexa uppdrag.

I september 2023 presenterade Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, sin femte omvärldsanalys; ”Vägval för framtiden 5”. Omvärldsanalysen siktar mot 2035 och presenteras i fem spänningsfält; demografi, globalisering, grön omställning, värderingar och teknikutveckling. Dess bryts ner i tio trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram mot år 2035. Trenderna påverkar i många delar den verksamhet som samhällsbyggnadsavdelningen hanterar och ansvarar för.

De av SKR utpekade trenderna;

- Demokratien utmanas
- Samhällskontrakt under omförhandling
- ”Tyckekonomin” breder ut sig
- Fler vägar till kunskap
- Demografiska utvecklingen utmanar
- AI förändrar arbetslivet
- Autonoma system med eller utan människa
- Invånare med alltmer ojämlika livsvillkor
- Omfattande resurser krävs för att hantera klimatförändringen
- Ökad efterfrågan på kritiska resurser

Aneby Miljö och Vatten AB

Viktiga händelser under året

Avfall

- Fortsatt arbete och planering inför införandet av FNI (fastighetsnära insamling) för samtliga hushåll och verksamheter per den 2027-01-01.
- Från 2024-01-01 ansvarar kommunerna för insamlingen av förpackningsavfall från hushåll samt samlokaliserade verksamheter som valt kommunal insamling.

Vatten o Avlopp

- Fortsatta arbeten på avloppsreningsverket Jularp efter nytt kväverningssteg.
- Dom i målet gällande tvist med markägare i Vireda meddelades 2024-12-19

Fjärrvärme

- Fortsatt väldigt höga bränslepriser.
- Byte av härden i pelletspanna 2.

Personal

- Nyrekrytering av drifttekniker och rörläggare under våren.
- Rekrytering av ny avfallschef som började 24-09-02.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Avfallsverksamhet	-8	-1 864	1 856	3 309
VA-verksamhet	10	613	-603	-341
Fjärrvärmeverksamhet	-548	1 565	-2 113	687
Resultat	-546	314	-860	3 655

Intäkter redovisas med minus och kostnader med plus.

Resultatet är före bokslutsdispositioner, skattekostnader och justering av förutbetalda intäkter

Avfall

Under året har samverkansavtalet mellan Aneby Miljö & Vatten AB, Eksjö Energi AB och Nässjö Affärsverk AB fortlöpt enligt plan. Det samlade ekonomiska utfallet för samarbetet har gått bättre än budgeterade nivåer, vilket även har påverkat resultatet för Anebys avfallskollektiv positivt. Inför 2024 genomfördes en kraftig höjning av avfallstaxan. Denna åtgärd var nödvändig för att förhindra en fortsatt ökning av kollektivets skuld.

Vatten o Avlopp

För att täcka ökade drift- och räntekostnader samt möjliggöra fortsatta reinvesteringar i VA-anläggningarna höjdes taxan för bruksavgifter med 18 procent inför 2024. Under året har styrelsen fattat ett nytt inriktningsbeslut avseende överföringsledningar. Tidigare upparbetade kostnader för konsultutredningar kopplade till dessa projekt har därmed skrivits av, vilket har påverkat årets resultat negativt.

Fjärrvärme

Bränslepriserna har under året fortsatt att ligga på en hög nivå. Trots detta lämnades taxan oförändrad från och med den 1 september 2024, efter den kraftiga höjningen 2023, för att undvika en omfattande kundavhopp. Vid den årliga revisionen i april upptäcktes en spricka i härden på en av pellets pannorna. Härden byttes ut i november, vilket belastar årets resultat. Därmed har båda pellets pannorna nu genomgått hårdbyte. Året var något varmare än ett normalår, vilket resulterade i en total fjärrvärmeförsäljning på 20,6 GWh.

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv	Mål	Målvärde	Utfall	Kommentar
Medborgare, brukare, kunder	Resultat av kundundersökningar	$\geq 4,0$	3,5	Målet ej uppfyllt
Ekonomi	Låneskuld i förhållande till bokfört värde anläggningstillgångar	$\leq 80 \%$	88,7	Målet ej uppfyllt
Medarbetare	Sjukfrånvaro i %, genomsnitt senaste 3 åren	$\leq 2,5 \%$	3,6	En medarbetare långtidssjukskriven.
Medarbetare	Resultat av medarbetarenkät	$\geq 3,2$	3,5	Målet uppfyllt

Framtiden

Avfall

Planeringen för utrullningen av FNI pågår i samverkan, och avrapportering med efterföljande beslut sker löpande till styrgruppen.

Projektet för etapp 2 av sluttäckningen av Hullaryds avfallsupplag startar våren 2025 och ska vara slutfört senast 1 augusti 2027.

Vatten och avlopp

Vattenverket och reningsverket i Hullaryd är i stort behov av översyn. Provpumpning av en ny vattentäkt pågår, och resultatet avgör placeringen av ett nytt vattenverk. När det är klart kan även ett nytt reningsverk byggas.

I Lövviken/Fågelkärr har ett nytt borrhål tagits upp efter förfrågningar från markägare om ytterligare exploatering. Provpumpning pågår.

Fjärrvärme

Fjärrvärmens framtid är starkt beroende av utvecklingen av bränslepriser. För att vara konkurrenskraftig krävs en annan prisnivå på biobränslen. År 2030 skärps utsläppskraven för kväveoxider inom industrin samt el- och fjärrvärmesektorn. En utredning pågår gällande anläggningen på Påtorsvägen.

Stiftelsen Aneby bostäder

Viktiga händelser under året

Under 2024 har verksamheten präglats av ett fokus på långsiktig hållbarhet, energieffektivisering och stärkt relation med hyresgästerna.

Stiftelsen Aneby Bostäder har under året fortsatt arbetet med energieffektivisering, digitalisering inom flera delar av verksamheten, proaktivt underhåll samt hållbara investeringar som minskar driftskostnaderna och ökar effektiviteten. På sikt bidrar detta till ökad lönsamhet och långsiktig hållbarhet.

Sammanfattningsvis har 2024 inneburit både positiva och negativa ekonomiska signaler. Trots räntesänkningar och minskad inflation har den förväntade marknadsåterhämtningen inte fullt ut materialiserats, och fortsatt osäkerhet präglar den ekonomiska utvecklingen.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Resultat	-295	245	-540	-725

Intäkter redovisas med minus och kostnader med plus.

Analysen av året visar att intäkterna översteg budget med 1,8 mnkr. Underhållskostnaderna blev 2,8 mnkr högre än budgeterat, och driftskostnaderna ökade med 0,5 mnkr jämfört med budget. Avskrivningarna blev 0,8 mnkr lägre än budget, och räntekostnaderna var 0,2 mnkr lägre än förväntat. I samband med årets investeringar uttrangerades komponenter till en kostnad av 0,1 mnkr.

Sammantaget blev resultatet 0,5 mkr lägre än budgeterat.

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv	Mål	Målvärde	Utfall	Kommentar
Kunder	NKI, Serviceindex Bostad 2023	>80%	86,3 %	NKI Utfört 2023
Kunder	NKI, Serviceindex Lokaler 2023	>80%	87,7 %	NKI Utfört 2023
Ekonomi	Soliditet	>10%	10,0 %	
Ekonomi	Resultat efter finansiella poster	1,3 MSEK	-246 tkr	Budget rev. i sept 2024 vilket genererar ett utfall på totalt 0,5mkr lägre resultat än budgeterat.
Ekonomi	Amortering	>2 MSEK	2 Msek	
Medarbetare	Sjukfrånvaro i %	<3%	4,48 %	Sjukskrivning en längre period, 1 person.
Utveckling och samhälle	Minskad elförbrukning	-3 %	-1,80 %	Mindre investeringar i belysning m.m. under 2024
Utveckling och samhälle	Minskad vattenförbrukning	-3 %	-1,90 %	Ökad förbrukning i ett antal fastigheter som inte har IMD (Individuell mätning)

Utveckling och samhälle	Minskad fjärrvärmeförbrukning	-3 %	1,10 %	Ökad förbrukning i ett antal fastigheter.
-------------------------	-------------------------------	------	--------	---

Stiftelsen Aneby Bostäder har som mål att vara en attraktiv hyresvärd, skapa gemensamma värderingar och en enad organisation.

NKI genomfördes under 2023–2024 med ett positivt resultat – *Serviceindex Bostad 86,3 %* – vilket resulterade i en nominering till Kundkristallen för högsta produktindex bland bostadsbolag med 200–3 999 lägenheter.

Arbetet med att förbättra den interna miljön pågår kontinuerligt för att utveckla bostäderna och bidra till en bättre miljö.

Under de senaste 12 månaderna har elförbrukningen minskat med 1,8 procent, kallvattenförbrukningen med 1,9 procent, medan fjärrvärmeförbrukningen dessvärre har ökat med 1,1 procent.

Framtiden

Inför 2025 fortsätter satsningarna på hållbar förvaltning, energieffektivisering och digitalisering.

Året innebär ekonomiska utmaningar, med ökade kostnader inom flera områden samtidigt som hyreshöjningen för 2025 inte ger full kostnadstäckning. Under året planeras renovering av ett antal lokaler åt Aneby kommun.

Fokus ligger fortsatt på underhåll och förbättringar i befintliga fastigheter, en viktig del av verksamheten för att på sikt uppnå energieffektiva fastigheter och bibehålla nöjda hyresgäster i samtliga verksamhetsområden.

Styrelsen och VD ser positivt på Stiftelsen Aneby Bostäders möjligheter de kommande åren.

Stiftelsen kulturresevatet Åsens by

Viktiga händelser under året

Vårvintern ägnades åt s songsf rberedelser med odlingsplanering, evenemangsbokningar och en växande kursverksamhet, särskilt inom hantverk. Ny personal introducerades, inklusive två entreprenörer inom trädgård och byggnadsvård samt säsongspersonal.

I juli öppnades mangårdsbyggnaden på Södergården Väster för uthyrning, vilket ökade antalet bäddar och möjliggjorde konferenser och kurser. Södergården  r nu inredd med tidstypiska möbler och attribut för att förstärka k nsulan av 1900-tal. Länsstyrelsen beviljade extra medel f r tr dg rdsrestaurering och omläggning av ett sticketak, men takprojektet skjuts upp till 2025.

Handelsboden började anpassa sitt utbud för att främja produkter från resevatet och lokala hantverkare. Dessutom installerades en bergvärmepump i Prästgården som en del av energieffektivisering.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Reservatsf�rvaltning	61	-44	105	461
Bes�ksverksamhet	-61	-182	121	-74
Resultat	0	-226	242	387

Intäkter redovisas med minus och intäkter med plus.

 rsresultatet för hela verksamheten uppgår till 226 tkr, vilket  r 226 tkr bättre än budgeterat resultat.

Trots en lägre omsättning i besöksverksamheten har resultatet blivit positivt. Det beror på att kostnader har kunnat hållas nere, mycket tack vare den översyn av avtal som genomförts.

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv	Mål	M�lvr�de	Utfall	Kommentar
Antal besökare	Bibehålla besöksantalet på en f�r resevatet hållbar nivå	35 000	33 000	
Kundupplevelse	Starkt varumärke, omdöme Google	5	4,5	Samma resultat som förra året
Kundupplevelse	Starkt varumärke, omdöme Booking	10	8,5	Samma resultat som förra året
Ekonomi	Omsättning tkr	1 947	1 513	Budgetmålet räknades ner vid delårsbokslutet
Ekonomi	Resultat tkr	61	182	Resultatet nåddes tack vare lägre kostnader
Medarbetare	Sjukfrånvaro i %	0	10	En långtidssjukskrivning på 50% del av året.

Utfallet följer prognosen med något lägre intäkter för Bes ksverksamheten, men tack vare kostnadskontroll har resultatmålet uppnåtts. Bes ksantalet ligger på en stabil nivå, vilket är positivt för

reservatet. Omdömen på Google och Booking är oförändrat goda. Sjukfrånvaron har ökat på grund av en långtidssjukskrivning.

Framtiden

Under 2023–2024 har verksamheten genomgått flera förändringar, särskilt inom personalområdet. Förändringar har genomförts och inriktningen har tydliggjorts. Under 2025 fortsätter arbetet med att förvalta Åsens by enligt styrdokumentet och utveckla verksamheten utifrån befintliga möjligheter.

I en omvärld som blir alltmer oförutsägbart känns Åsens by än mer relevant. Genom att visa hur livet kunde vara i en småländsk by i början av 1900-talet erbjuder platsen en kontrast till dagens höga tempo. Trender som colocation, hemester och längtan efter genuina upplevelser skapar goda förutsättningar för Åsens by att växa som besöksmål och bidra till hållbarhet genom att ”Lära av dåtid, vara i nuet och forma framtiden.”

Höglandsförbundet

Viktiga händelser under året

Under 2024 har Höglandsförbundet fokuserat på att förbereda för ett högländsgemensamt gymnasium. Efter direktionens beslut i november 2023 har Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda godkänt samverkan, vilket innebär att ca 550 medarbetare byter arbetsgivare 1 januari 2025. Förbundet ökar därmed sin personalstyrka med ca 500 %, en omfattande förändring som påverkar anställningar, löner, IT-system, ekonomi och organisation. Övergången har medfört ökade kostnader, särskilt för IT, som inte ryms i budgeten.

Höglandsförbundet tog 2023 över systemförvaltningen av Combine, som används inom socialtjänsten. Under 2024 har samverkan utökats genom att avgiftshandläggning flyttats till förbundet i september, dock har Sävsjö och Vetlanda valt att avvakta att flytta över sin verksamhet.

Förbundet har också arbetat intensivt med införandet av det nya ekonomisystemet Raindance, som driftsattes 1 januari 2024. Systembytet har inneburit utmaningar, hög arbetsbelastning och merkostnader. Medlemskommunerna har därför tillfört 819 tkr för att täcka ökade konsultkostnader.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Resultat	-1 454	-151	-1 303	-4 546

Intäkter redovisas med minus och intäkter med plus.

Höglandsförbundet redovisar ett positivt resultat på 151 tkr, vilket är 1 303 tkr sämre än budget. Ingen justering krävs enligt balanskravsutredningen.

Högländets verksamhetsstöd (HVS) redovisar ett resultat på 104 tkr, en negativ avvikelse på 76 tkr mot budget, främst på grund av extra resurser för att hantera det nya ekonomisystemet. Underskottet har delvis täckts av medlemskommunerna.

Familjerätten visar ett underskott på 53 tkr, orsakat av ökade lokal- och utbildningskostnader.

Högländets IT har ett resultat på 1 004 tkr, vilket är 345 tkr sämre än budget, till följd av minskade vakanser och förändringar i licensvolym. Intäktsbortfall har uppstått då arbete med gymnasiesamverkan inte debiterats.

Förbundsledningskontoret har ett underskott på 414 tkr, främst på grund av kostnader för gymnasieförbundets förberedelser. Revisionen visar en negativ avvikelse på 158 tkr jämfört med budget.

Finansavdelningen redovisar ett underskott på 111 tkr, främst på grund av högre pensionskostnader kopplade till inflation och inkomstbasbelopp. Lägre räntekostnader har delvis balanserat detta.

Trots en resultatnivå på 1,8 % uppfyller Höglandsförbundet inte självfinansieringsmålet om 100 % över sex år, där nuvarande nivå är 92 %. För att nå målet krävs antingen minskade investeringar med 6 Mnkr eller ett resultat på 3,3 % under 2025–2026.

Uppföljning av verksamhetens mål

Perspektiv	Mål	Målvärde	Utfall	Kommentar
Förbundets uppdrag	Arbeta med och utveckla mål och uppföljning på verksamhets- och enhetsnivå	100 %	100 %	Varje verksamhet inom förbundet har arbetat med mål och måluppfyllelse under hela 2024.
Förbundets uppdrag	Förbundet ska under året tillsammans med medlemskommunerna utreda och presentera förslag på samverkansområden	2	2	Utredning av gemensam e-arkivsresurs och utredning av vuxenutbildningen.
Attraktiv arbetsgivare	HME-index i medarbetarundersökningen	80 %	84 %	För 2024 är målet uppfyllt.
Attraktiv arbetsgivare	Ledarskapsindex i medarbetarundersökningen	85 %	86 %	För 2024 är målet uppfyllt.
Attraktiv arbetsgivare	Frisknärvaron	96 %	95,5 %	Målet är inte riktigt uppfyllt men har rör sig i positiv riktning.
Attraktiv arbetsgivare	Personalomsättning	<10%	9 %	Målet är uppnått då 11 personer slutat under året två av dessa avslutade sina anställningar på grund av pension.
Finansiella mål	Självfinansieringsgraden av investeringarna	100 % i snitt under 6 år	89 %	Självfinansieringsgraden för 2024 landar på 58 %. Genomsnittet över 6 år är 89 %.
Finansiella mål	Resultatnivån	1 % av omsättningen i snitt under 6 år	1,8 %	Resultatnivån för 2024 är 0,1 % av omsättningen. Resultatnivån för genomsnittet av 6 år är 1,8 %.

Enligt nuvarande riktlinjer anses god ekonomisk hushållning uppfyllt om minst 60 % av verksamhetsmålen har nåtts eller utvecklats i positiv riktning jämfört med tidigare år.

Förbundets tre övergripande verksamhetsmål mäts genom sex indikatorer, varav fem är helt uppfyllda och en delvis uppfyllt.

Frisknärvaron, som är delvis uppfyllt, har förbättrats med 0,5 % sedan 2023. Därmed har samtliga mål antingen uppnåtts eller utvecklats positivt.

Framtiden

Under 2025 fortsätter Höglandsförbundet att utveckla både nya och befintliga verksamheter i samarbete med medlemskommunerna. Den nya gymnasiesamverkan, där fyra gymnasieskolor byter huvudman 1 januari 2025, utökas ytterligare den 1 juli när Nifsarpsskolan ansluter till förbundet. Uppstarten av denna gemensamma gymnasieverksamhet innebär omfattande utvecklings- och förändringsarbete som påverkar både nya och befintliga verksamheter.

Familjerätten anpassar sig till kommande lagändringar, medan förbundet och kommunerna påverkas av skärpta lagkrav inom IT- och informationssäkerhet under 2025.

Medlemskommunerna, förbundet och dess bolag står inför en omfattande digitaliseringsresa, som både skapar nya möjligheter och medför utmaningar. Genom verksamhetsutveckling och ny teknik kan digitaliseringen bidra till att möta framtida behov på ett effektivt sätt.

Överförmyndarnämnden

Viktiga händelser under året

Högländets överförmyndarverksamhet har under året granskat cirka 1 150 redovisningar och fortsatt digitaliseringen av akter i verksamhetssystemet Provisum. Verksamheten har även deltagit i utvecklingsforum för verksamhetssystem och e-tjänster.

Antalet ansökningar om ställföreträdare har ökat med 28 %, dock inte i den omfattning som tidigare prognoser visade. För att stärka ställföreträdarna genomfördes utbildningar i redovisning och e-tjänster i januari–februari samt november–december. En separat utbildning inom området "sörja för person" anordnades också.

Personal och förtroendevalda har deltagit i fortbildningar, och verksamheten arrangerade en av årets två länsträffar. Dessutom deltog nämnd och verksamhet i Föreningen Sveriges Överförmyndares studiedagar.

Året har präglats av förberedelser och mottagande av Tranås kommuns överförmyndarverksamhet, vilket inneburit utmaningar kring digital hantering och insyn i nya ärenden.

Ekonomisk uppföljning

Sammanfattande analys för 2024

Tkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Utfall 2023
Högländets överförmyndarverksamhet	-12 983	-13 466	483	-11 553
Överförmyndarnämnd, kansli och ställföreträdare	12 983	13 466	-483	11 553
Resultat	0	0	0	0

Intäkter redovisas med minus och kostnader med plus.

Högländets överförmyndarnämnd redovisar ett överskott på 536 tkr. Extra personal har tillfälligt anställts för arkivhantering och i samband med mottagandet av Tranås kommuns överförmyndarverksamhet, men dessa kostnader har täckts av ersättning från Tranås kommun, vilket resulterat i högre intäkter än budgeterat.

Arvodena till ställföreträdare har varit lägre än förväntat, då förändringar i prisbasbeloppet minskat kommunens andel av kostnaden. Överskottet förs över till 2025 och justeras vid fakturering av samverkanskommunerna. Prisbasbeloppet för 2024 har ökat med cirka 9 procent, vilket väntas leda till högre arvodeskostnader, men den exakta fördelningen mellan kommunen och huvudmännen är ännu oklar.

Uppföljning av verksamhetens mål

Fullmäktiges mål	Nämndmål	Utfall
Service i toppklass	Genomsnittlig handläggningstid för ansökan om god man och förvaltare (från inkommen ansökan till anordnande) ska under 2024 vara högst 80 dagar	
Service i toppklass	Minst 95 procent av ställföreträdarnas årsräkningar ska vara granskade till den 30 september 2024	

Nytänkande och livslångt lärande	Minst 30 procent av ställföreträdarnas redovisningar (årsräkningar respektive sluträkningar) ska under 2024 vara inlämnade digitalt via e-tjänsten Provisum Ställföreträdare	
Nytänkande och livslångt lärande	Minst 200 ställföreträdare ska under 2024 delta på erbjudna utbildningar inom redovisning och e-tjänsten Provisum Ställföreträdare	

Framtiden

Den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning och ökande psykisk ohälsa medför ett ökat behov av gode män och förvaltare, samtidigt som uppdragen blir mer komplexa. Sveriges system bygger på ideellt engagemang, och rekrytering av gode män och förvaltare är en fortsatt utmaning för Höglandets överförmyndarverksamhet.

Digitalisering och ny teknik förändrar samhället och ställer krav på offentlig verksamhet att balansera innovation med rättssäkerhet och personlig integritet. Överförmyndarverksamheten utvecklar digitala verktyg för ställföreträdare tillsammans med Sambruks medlemskommuner och satsar på utbildningar för att minska digitalt utanförskap.

Regeringens utredning (SOU 2021:36) om gode män och förvaltare föreslår bland annat ett snabbspår för vissa förändringar. Höglandets överförmyndarverksamhet är positiv till detta men påpekar att vissa förslag, som att flytta otvistiga godmanskap från tingsrätten till överförmyndaren, kan bli kostnadsdrivande och utmanande. Tidpunkten för lagändringar är fortfarande oklar.

Den nya socialtjänstlagen, planerad att träda i kraft 1 juli 2025, ställer krav på ett mer förebyggande arbete inom kommunerna. Detta kan på sikt minska behovet av ställföreträdare, men effekterna är ännu osäkra.

**ANEBY
KOMMUN**

Storgatan 48, Box 53, 578 22 ANEBY
Tel. 0380-461 00 Fax. 0380-461 95
www.aneby.se